

NOWY DZIENNIK

Adres dla przesyłek pocztowych: Kraków, Skrytka 555.
Redakcja i Administracja: ul. Orzeszkowej 7.
Telefon Redakcji 136-89, Administracji 102-79 (prenumerata),
206-70 (inzeraty). Konto czekowe P.K.O. w Krakowie 400.630

15

GOSZY

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe.
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

DZIS RANO - W CYTADELI AKKO...

Kraków, 29 czerwca.

A więc nie pomogły błaganie i prośby. Na nic nie zdały się wzruszające telegramy tysięcy matek żydowskich, błagających o litość i łaskę, próżne były modły zanoszone przez rabinów, daremne starania i interwencje, podejmowane przez przywódców. Szlomo Ben-Josef musi ponieść śmierć męczeńską na szubienicy — tak chciała i tak postanowiła nieubłagana racja stanu.

Od pierwszej chwili, gdy trzech młodzieńców żydowskich z Rosz Pina postawiono przed trybunał sądu wojennego jedynie za to, że od dwóch lat szaleje w kraju terror arabski, którego administracja palestyńska nie chce stłumić, choć ma po temu środki — od tej chwili stało się rzeczą jasną dla nas, że gdzieś przy jakimś zielonym stole zapadła szatańska jakaś decyzja, która na zimno, z całym cynizmem wydała w ręce kata życie przynajmniej jednego z trzech oskarżonych. Uznano, że tak będzie lepiej — w imię osławionej zasady „równowagi“, którą kieruje się administracja kraju mandatowego w swoich rządach. Wykalkulowano sobie, że ten kozioł ofiarny w postaci Bogu ducha winnego żydowskiego chłopca uspokoi rozwydrzone instynkty arabskich zbirów. Komuś zależało przy tym widocznie, by za wszelką cenę wykopać przepaść między Żydami, budującymi swój kraj, a Anglią, która na mocy uchwały 52 państw ma narodowi żydowskiemu dopomóc w odbudowie jego Sie-dziby Narodowej.

I na to nie ma rady. Żądać litości i łaski dla biednego młodzieńca żydowskiego, o którego losach zdecydowały względy i wyrachowania czysto polityczne — cóż za naiwność! Żądać litości i łaski dla skazanego na śmierć chaluca palestyńskiego gdy sam rząd angielski nie ma względów ani litości dla swoich własnych marynarzy bombardowanych i zatapiających bez pardonu przez samoloty gen. Franco — cóż za niezajomość „zawitych“ dróg polityki perfidnego Albionu!

Na naszych niemal oczach rozegrał się między Londynem a Jerozolimą pełen dramatycznego napięcia spór o... sierżanta Griszę — o nieśmiertelną postać, stworzoną przez żydowskiego pisarza Arnolda Zweiga, — symbol walki o sprawiedliwość, — która naraz znalazła tak tragiczne wcielenie w życiu młodej Palestyny. Czujemy instynktownie, że gdzieś na drutach telegrafu i na falach eteru szły jakieś

Jerozolima, 28. 6. ŻAT. Egzekucja Szlomo Ben Josefa wyznaczona została na środę rano między godziną 8—9. Egzekucja będzie wykonana na dziedzińcu więzie-

nia w Akko.

Naczelnik więzienia wezwał naczelnego rabinę Haify Baruchę Markusa do udzielenia skazanemu ostatniej pociechy.

Obawa poważnych niepokojów

Jerozolima, 28. 6. PAT. Skazany na śmierć Ben Josef stracony ma być jutro rano. We wszystkich żydowskich gminach urządzone są od wczoraj demonstracje. Dzisiaj oczekiwane są wielkie demonstracje w Tel Awiwie, Haifie i Jerozolimie.

W ciągu dnia jutrzejszego straceni mają być również skazani na karę śmierci Arabowie.

Te fakty, jak również trwają-

cy strajk solidaryzacyjny w związku ze sprawą Aleksandrety i pogłoski o poranieniu wielu Arabów spowodowały wzburzenie umysłów wśród Arabów.

Istnieją obawy, że ten podniecony nastrój wywołać może ciężkie zaburzenia.

Jerozolima, 28. 6. PAT. Dziś rano stracono trzech Arabów, skazanych na śmierć za działalność terrorystyczną.

JISZUW W ZAŁOBIE

Burzliwe zajścia w Tel Awiwie

Jerozolima, 28. 6. ŻAT. Na dziedzińcu więzienia w Akko czynione są przygotowania do wykonania wyroku śmierci na Szlomo Ben Josefie. Stracenie nastąpi przez powieszenie we środę między godziną 8 a 9 rano. W imieniu obrony adwokat Feldman podjął dziś ostatnią próbę celem wyjednania odroczenia egzekucji. Adw. Feldman zwrócił się do prezesa Sądu Najwyższego w Palestynie o wydanie nace-

kowi więzienia w Akko formalnego polecenia, celem spowodowania wyłączenia przez naczelnika więzienia przyczyn, dla których egzekucja Salomona Ben Josefa nie może ulec odroczeniu aż do zatwierdzenia wyroku śmierci przez Wysokiego Komisarza. Prezes Sądu Najwyższego prośby adwokata Feldmana nie uwzględnił.

Komendant cyta-deli Akko zwrócił się dziś

„argumenty“ i „kontrargumenty“. „The man on the place“, jak ów brutalny żołdak w powieści Zweiga, nie chciał ustąpić i postawił na swoim. A on w stosunkach angielskich ma zawsze ostatnie słowo. Sztab na bliskim Wschodzie zażądał tej ofiary. I dostał ją. „Prestiż“ generalski musiał być uratowany.

Dzisiaj na dziedzińcu średniowiecznej cytadeli w Akko, której kontury majaczą z daleka z wyżyn naszego Karmelu, rozegra się ostatni akt dramatu. Arabski sprawca zarzuci pętlę na szyję młodego chaluca z Rosz Pina. Jest to najcięższe przeżycie dla naszego jiszuwu od chwili, gdy skończyły się w latach wojny rządy krwawego wieszatela tureckiego Dżemala Paszy. Takie chwile nabrzmiały bólem i żalobą nieraz przeżywają narody walczące o własność i niepodległość. Cytadela warszawska jest

dziś miejscem pielgrzymek, a pamięć bohaterów, którzy na jej stokach złożyli życie w ofierze, czczona jest w sercach narodu polskiego.

K i e d y ś, gdy będziemy mieli wolne i niepodległe Państwo Żydowskie, ciągnąć będą pielgrzymki do starej cytadeli w Akko. I pokazywać się będzie miejsce, gdzie na ołtarzu Wielkiej Sprawy złożył swe młode życie męczennik-bohater Szlomo Ben-Josef z Rosz Pina, urodzony w Polsce.

Ale d z i ś... — język ludzki jest zbyt ubogi, słowa zbyt nieudolne, by mogły wyrazić cały ogrom bólu, który przytłacza nas w tej tragicznej dla jiszuwu chwili.

El male rachmim!...

D. L.

KOSTIUMY 10'80

kąpielowe, damskie, wełniane
wzór wytłaczany, w najnowszym fasonie

JULJUSZ NACHT, Kraków, Stradom 5

do naczelnego rabina gminy żydowskiej w Haifie Barucha Markusa, by przybył do Akko celem udzielenia skazańcowi ostatniej pociechy.

Po otrzymaniu wiadomości, że stracenie Ben Josefa odbył się ma jutro rano, żydowscy więźniowie rozpoczęli strajk głodowy. Wiadomość o wyznaczeniu terminu egzekucji lotem błyskawicy obiegła całą Palestynę. W Tel Awiwie niezwłocznie przerwano wszelką pracę w fabrykach, biurach i warsztatach. W szkołach przerwano również zajęcia.

W Jerozolimie zamarło całe życie w dzielnicach żydowskich. Grupa kobiet usiłowała poprowadzić w Jerozolimie demonstrację uczęszczających żydowskiej szkoły pod rezydencją Wysokiego Komisarza. Demonstracja została przez policję rozprószona, 3 osoby aresztowano.

Jerozolima, 28. 6. (ZAT) Dziś w związku z postem, proklamowanym przez naczelnego rabina w Palestynie, tysiące Żydów zgromadziło się w bożnicach i synagogach, biorąc udział w nabożeństwie na intencję ułaskawienia Ben Josefa. W Jerozolimie, Tel Awiwie, Petach-Tikwa, Kfar Saba i koloniach wszystkie kawiarnie, kina i teatry były zamknięte. Osiedla żydowskie przybrały wygląd żałobny. Wczoraj wieczorem przed gmachem rady miejskiej w Tel Awiwie odbyła się wielka demonstracja rewizjonistyczna, do której przyłączyło się wiele osób. Po opuszczeniu bożnic po modłitwach, policja rozprószyła demonstrantów. 6 osób jest rannych, a 2 osoby ciężko ranne. Kilku demonstrantów aresztowano.

Prośba matki

Warszawa, 28. 6. ZAT. Matka Szlomo Ben Josefa Rachel Tabacznik wystosowała dziś z Łucka do Wysokiego Komisarza Palestyny sir Harolda, Mac Michaela następujący telegram: Ja 60-letnia matka Szlomo Ben Josefa proszę

Wysokiego Komisarza o spełnienie mej prośby. Pragnę pożegnać się z moim synem przed jego śmiercią. Wierzę, że spełni Pan to ostatnie życzenie.

Zydzi, obywatele brytyjscy wolni od rejestracji Goeringa z wyjątkiem b. obywateli niemieckich

Londyn, 28. 6. PAT. Jak donosi „Times“, odpowiedź rządu Rzeszy na pismo rządu brytyjskiego w sprawie mienia Żydów angielskich w Niemczech, jest częściowo zadawalająca. Jak wiadomo, dekret rządu Rzeszy z 26 kwietnia, wymagający rejestracji wszelkiego majątku Żydów, nie mówi nic o własności Żydów za-

granicznych.

Na pytanie Anglii rząd Rzeszy odpowiedział, że obywatele brytyjscy, mieszkający poza granicami Niemiec, nie są obowiązani rejestrować swego mienia z wyjątkiem tych, którzy nabyli obywatelstwo brytyjskie po opuszczeniu Niemiec w charakterze emigrantów.

Dalsze prace profesora Carrela nad stworzeniem „sztucznego serca“

Paryż, 28. 6. PAT. Słynny uczonec francusko-amerykański lekarz dr Carrel, laureat nagrody Nobla i dyrektor Instytutu Rockefellera, przybył wczoraj na parowcu „Queen Mary“ do Cherbourga.

Dr Carrel oczekiwał w porcie płk. Lindbergh sławny lotnik, który już od wielu lat współpracuje z nim nad zagadnieniem t. zw. „sztucznego serca“, to jest aparatem utrzymującym działalność serca niedawno zmarłego człowieka.

Prof. Carrel oświadczył, iż zamierza jeszcze w roku bieżącym złożyć kierownictwo Instytutu Rockefellera i osiedlić się we Francji na wyspie St. Gildas na wybrzeżu bretońskim, gdzie kontynuować będzie swe prace naukowe. Obecnie udaje się w odwiedziny do swej rodziny w okolicę Yonu.

Prof. Carrel zamierza dalej prowadzić swe badania nad hodowlą pozaustrojową tkanek żywych i nawet poszczególnych organów zwierzęcych i ludzkich.

W wywiadach prasowych prof. Carrel wyjaśnia, że jego obecne doświadczenia nie obiecują bynajmniej, że po ich zrealizowaniu z dodatnim wynikiem w niedługim czasie można by

zastąpić prawdziwe serce w ciele człowieka sercem sztucznym. Doświadczenia jego mają charakter techniczny i możliwość zastosowania ich

wyników w praktyce jest kwestią jeszcze wielu lat. Niemniej dzienniki przytaczają, że już pewne osiągnięcia prof. Carrela dały poważne wskazówki medycynie klinicznej. M. in. na podstawie jego badań lekarze doszli do wniosku, że leczenie cukrzycy przez leczenie trzustki jest o wiele szybsze i pomyślniejsze dla ustroju niż przez wstrzykiwanie insuliny do organizmu.

Katastrofa pilota szybowcowego

Praga, 28. 6. PAT. W pobliżu Turnow (północne Czechy) spadł wczoraj w czasie lotu ćwiczebnego szybowiec pilotowany przez 28-letniego lotnika Perutka. Szybowiec spadł w lesie z wysokości 100 metrów i rozbił się doszczętnie na drzewach. Pilot Perutka odniósł b. ciężkie rany, tak, że po przewiezieniu do szpitala zmarł.

5 ofiar katastrofy samolotowej

Paryż, 28. 6. PAT. W okolicy Reims nastąpiła dziś katastrofa samolotu wojskowego. 5 osób zginęło.

Nowy nalot na Barcelonę

Barcelona, 28. 6. (PAT) Dziś w południe dokonało 5 samolotów powstańców nalotu na przedmieścia Barcelony. Lotnicy zrzucili około 10 bomb, które wyrządziły nieznaczne tylko szkody.

Także w Rumunii — upały

Czerniowce, 28. 6. (PAT.) Rumunię nawiedziła ostatnio fala upałów. W Bukareszcie zanotowano temperaturę 49 stopni, w Turnu-Severin 33, w Krajowej i Kiszyniewie 32, w

Kraków, Dunajewskiego 2
tel. 133-39

Dalsze wizyty marszałka Sejmu

Warszawa, 28. 6. PAT. W dniu dzisiejszym p. marszałek Sejmu Walery Sławek złożył wizyty: p. ministrowi spraw wojskowych gen. dyw. T. Kasprzyckiemu, p. ministrowi spraw dliowości W. Grabowskiemu, p. ministrowi przemysłu i handlu A. Romanowi, p. ministrowi poczt i telegrafów płk. inż. E. Kalińskiemu oraz prezesowi Najwyższego Trybunału Administracyjnego dr Br. Hełczyńskiemu.

Tegoż dnia rewizytowali p. marszałka Sejmu Walerego Sławka: p. minister spraw wojskowych gen. dyw. T. Kasprzycki, p. minister spraw zagr. J. Beck oraz minister poczt i telegrafów płk. inż. E. Kaliński.

P. premier zaproszony do Morszyna

Warszawa, 28. 6. PAT. Prezes Rady Ministrów i minister spraw wewnętrznych gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dniu 28 czerwca rb. delegację towarzystwa lekarzy polskich we Lwowie w osobach prezesa prof. R. Renckiego i senatora K. Domaszewicza. Delegacja zaprosiła pana premiera na uroczystość 400-letnia odkrycia źródeł morszyńskich i otwarcia nowo-wzbudowanego domu zdrojowego w Morszynie.

Bezpośrednie wagony Warszawa—Kowno

Warszawa, 28. 6. (PAT) Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Warszawie podaje do wiadomości, że w związku z otwarciem od dnia 1 lipca komunikacji kolejowej Polska—Litwa będą kursowały między Warszawą i Kownem wagony bezpośredniej komunikacji 1, 2 i 3 kl. oraz wagon sypialny 1, 2 i 3 kl. w poc. nr. 711, odchodzącym z Warszawy głównej o g. 0 min. 15 i przychodzącym do Kowna o g. 9 min. 25 i z powrotem w poc. nr. 712, odchodzącym z Kowna o g. 20 min. 33 i przychodzącym do Warszawy głównej o godz. 6. m. 3.

Wynik wyborów w Sandomierzu

Sandomierz, 28. 6. W wyborach do rady miejskiej w Sandomierzu odbytych w ub. niedzielę Stronnictwo Narodowe uzyskało 5 mandatów, Ozon 3 mandaty, ugrupowania żydowskie 8 mandatów. W wyborach wzięło udział 67 procent uprawnionych do głosowania.

Cluju 30 a w Czerniowcach 29 stopni. Według zapowiedzi meteorologicznych. upały trwać będą dłuższy okres czasu

NA POSTERUNKU:

„POGRÓŻKI“
I „PROTESTY“

(H. P.) Kraków, 29 czerwca.

„Armata będą jedyną odpowiedzią ze strony Rzymu“ — tak groził oficjalny publicysta włoski, Virginio Gayda, na wypadek gdyby rząd hiszpański miał zamiar wykonać zapowiadane w swej nocie represje. A więc Mussolini gotów byłby rozpętać wojnę światową, gdyby Barcelona chciała bronić się przeciwko coraz częściej się powtarzającym brutalnym atakom na miasta otwarte. A skoro tylko Włochy zagroziły armatami, Francja i Anglia dały do zrozumienia, że w ewentualnym wypadku musiały by pozostawić rząd hiszpański zupełnie na łasce losu.

Jeśli się zapytamy, jaka była właściwie przyczyna ostatniej noty Barcelony — będziemy musieli odpowiedzieć, że do tego rozpaczliwego kroku doprowadził Hiszpanię rządową przede wszystkim premier angielski Neville Chamberlain swoim dziwnym stanowiskiem, zajętem wobec ciągłych zamachów bombowych na statki angielskie, znajdujące się na wodach hiszpańskich. Lotnictwo powstańcze przyprawia flotę angielską o olbrzymie straty. 58 okrętów zostało zatopionych, kilkaset ludzi załogi zginęło — a tu staje odpowiedzialny sternik polityki brytyjskiej i oświadcza w parlamencie, że Anglia nie uważa za stosowne wystąpić nawet z ostrym protestem. Gdyby jeszcze chodziło tylko o miasta h i s z p a n i e, gdyby Anglia miała wystąpić w obronie sprawy o g ó l n e j, nie obchodzącej jej bezpośrednio, możnaby było od biedy takie stanowisko angielskiego premiera usprawiedliwić, choć i to klóciłoby się mocno z poczuciem międzynarodowej etyki. Ale tu wszak chodzi o interes samej Anglii, o jej mienie, o życie jej obywateli!

I nie dziwny się wcale tej burzy, która zerwała się w parlamencie angielskim po tym oświadczeniu Chamberlaina. Ze major Atlee wyraźnie zarzucił premierowi, iż to jego stanowisko jest wręcz zachętą do bombardowania okrętów brytyjskich, — no, można to ewentualnie jeszcze położyć na karb opozycji, której Atlee jest przywódcą. Ale nie tylko opozycja parlamentarna potępiła premiera. Lord Robert Cecil do opozycji nie należy. Jest członkiem tej samej partii konserwatywnej, która wyniosła Chamberlaina na fotel prezydenta ministrów. Jest poza tym doświadczonym i wytrawnym mężem stanu, miłośnikiem i obrońcą pokoju, karnym i zdyscyplinowanym parlamentarzystą. A mimo to pociągnięcie Chamberlaina i jego tak dalece wyprowadziło z równowagi, że zdecydował się wystąpić z partii, rzucając w stronę Chamberlaina kilka cierpkich słów, jakich dawno już premier angielski z ust swego towarzysza partyjnego nie usłyszał.

Skoro więc premier angielski w ten sposób „bronił“ swych własnych angielskich interesów, czegoż jeszcze mógł się z jego strony spodziewać rząd hiszpański? Stało się jasne, iż wobec takich „protestów“, ataki lotnicze na otwarte miasta hiszpańskie nie tylko nie ustają, lecz przeciwnie, mnożyć się będą, odtąd w sposób bardziej jeszcze zastraszający, niż dotychczas. A w takich ciężkich chwilach, kiedy człowiek czy państwo stwierdza nagle, iż jest opuszczony przez wszystkich, przemawiać poczyna i działać — rozpacz. Nota rządu hiszpańskiego, która zapowiada represje nie tylko przeciwko Burgos i Salamance, ale przeciwko tym wszystkim miejscowościom, z których ataki na otwarte miasta pochodzą, jest takim właśnie aktem rozpacz, l u d z k i m aktem rozpacz i dlatego całkowicie zrozumiałym.

Nota hiszpańska była czymś w rodzaju odruchu, który nastąpił spontanicznie, bez głębszego namysłu. Kiedy jednak wkrótce miejsce instynktu zajęła rozważa, gdy nastąpiło opamiętanie się i logiczne zastanowienie się nad konsekwencjami, jakie tego rodzaju krok mógłby wywołać — Barcelona sama „skorygowała się“. Nastąpił odwrót — i to zarówno pod wpływem głosu własnego rozsądku, jak

W I-ej KLASIE 42-ej LOTERII

wygrali n nas nasi klienci:

25.000

zł. na los Nr. 154856

10.000

zł. na los Nr. 11106

10.000

zł. na los Nr. 130186

5.000

zł. na los Nr. 11132

oraz wiele wygranych poniżej 5.000 zł.

Kto nie miał losu do I-ej klasy, może jeszcze zakupić los do II-ej klasy w naszej słynnej kolektorze. Konto P. K. O Nr. 414.400.

BRACIA SAFIER

KRAKÓW, RYNEK GL. 6

Czyżby wstrzymanie zapisów
do szkół akademickich na 1-szy rok studiów?

Warszawa, 28. 6. (A). Wśród młodzieży akademickiej wywołała wielkie zaniepokojenie wiadomość, jakoby w związku z reformą postanowień o odbywaniu powinności wojskowej maturzystów i zmniejszeniu skutkiem tego napływu kandydatów do studiów akademickich, nastąpić miało w tym roku zamknięcie całkowite zapisów na pierwszy rok studiów w całym szeregu szkół akademickich, względnie na poszczególnych wydziałach tych uczelni. Jak informuje Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, prawo przyjmowa-

nia studentów na wyższe uczelnie należy do kompetencji rektorów i rad wydziałowych. Ograniczenie zapisów względnie jego zawieszenie może nastąpić na wniosek rad wydziałowych tylko po jego zatwierdzeniu przez Ministerstwo. Do Ministerstwa jeszcze dotychczas taki wniosek nie wpłynął. Jak się dowiadujemy, projekty takie są rzeczywiście wysuwane i omawiane przez poszczególne rady wydziałowe z udziałem rektorów.

Warszawa, 28. 6. PAT. W związku z wiadomościami, które pojawiły się w prasie, Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśnia, że sprawa przyjmowania studentów do szkół akademickich należy do wyłącznej kompetencji dziekanów i rad wydziałowych. Ograniczenie jednakże ilości studentów, którzy mogą być przyjęci, może być dokonane na wniosek rady wydziałowej tylko po zatwierdzeniu przez Ministerstwo W. R. i O. P. Ministerstwo stwierdza, że nie wpłynął do niego od żadnej rady wydziałowej wniosek o zamknięcie wpisów na pierwszy rok studiów. Nie wiadomo mu też nic o tym, aby rady wydziałowe zamierzały nie dopuszczać kobiet do studiów w najbliższym roku akademickim.

i pod wpływem perswazyj ze strony Londynu i Paryża.

To jednak cofnięcie się Barcelony w niczym nie zmienia samego problemu bombardowania miast hiszpańskich i statków angielskich. Poradono sobie łatwo z Hiszpanią rządową. Z jej strony żaden już odwet nie grozi. Natomiast trudno ciągle jeszcze dać sobie radę z „faworytem“, z dowództwem armii powstańczej. Już sam Mussolini starał się przemówić generałowi Franco do sumienia, już twierdzono, że Franco ostatecznie dał się udobruchać i przyrzekł solennie poprawę — a oto ledwo 24 godzin potem powtarza się znowu to samo. Znowu, jak gdyby nigdy nic, zbombardowane zostały 2 statki angielskie przez samoloty powstańcze.

Okazuje się, że tak samo jak pokój, również i wojna jest w pewnym sensie niepodzielna. Nie ulega żadnej wątpliwości, że premier angielski głęboko boleje nad bezustannymi atakami na okręty brytyjskie. Mimo to jednak nie protestuje przeciwko temu w sposób zdecydowany, ponieważ ten jeden protest musiał by z konieczności pociągnąć drugi jeszcze, nie mniej stanowczy, a to przeciwko atakom na otwarte miasta w Hiszpanii, dokonywane w głównej mierze przez samoloty włoskie. I w tym właśnie cała trudność. Bo w postępowaniu wobec Włochów, Chamberlain hołduje ciągle tej samej zasadzie: „Ostrożnie! Nie jatrzyć!“

W nocie hiszpańskiej była — jak wspomnieliśmy — mowa o represjach przeciwko wszystkim miejscowościom, z których pochodzą ataki na miasta otwarte. Miejscowości te

zaś nie są bynajmniej żadną niewiadomą. Przeciwnie, wszyscy wiedzą doskonale, iż stacją wypadową są Baleary, że na Majorce znajduje się silna baza lotnictwa włoskiego. Rzecz powszechnie znana jest też jaką wagę przykład Rzym do Balearów. Włochy wprawdzie oficjalnie wypierają się tego, oświadczając, że Baleary, to wyspy hiszpańskie i że takimi mają pozostać nadal, ale równocześnie zdradzają swe właściwe zamiary, dodając, że „ktokolwiek dotknąłby Majorki, naraża się na niebezpieczeństwo śmierci“ i że Rzym nie ścierpi bombardowania tej wyspy, uważając każdą akcję, podjętą w tym kierunku za prowokację przeciwko niemu.

Wyraźniej chyba powiedzieć nie trzeba. „Pokojuje“ tendencje Włoch na odcinku hiszpańskim — o czym się ostatnio tak dużo mówiło — nabierają ciekawego posmaku, skoro pierwszym i zasadniczym warunkiem wszelkich rozejmów i odwołania ochotników ma być — zwycięstwo i pilnowanie jak oka w głowie wysp, które „są i pozostaną hiszpańskie“...

Chamberlain więc boi się protestować, aby nie zrażać sobie włoskiego kandydata na sprzymierzeńca i aby własnymi rękoma nie zniszczyć tej swej polityki, której tyle dotąd już poświęcił. Tak więc ataki na flotę angielską z konieczności tolerowane są przez angielskiego premiera, kierującego się coraz bardziej już o s o b i s t ą ambicją, by utrzymać mocą tzw. porozumienie angielsko-włoskie, które Włochom przysparza wielkich korzyści. Anglii zaś — dotąd przynajmniej — żądnych.

PRZEGLĄD PRASY

O zagranicznej polityce polskiej

Ostatnie tygodnie zaznaczyły się w prasie zagranicznej ożywioną dyskusją na temat dróg politycznych Polski. Dyskusja ta obracała się dookoła zagadnienia, jakie stanowisko zajmie Polska wobec ewentualnego ataku na Czechosłowację. Doszło do tego, że nie tylko lewicowe pisma francuskie, ale i organy prawicy wysuwały mnóstwo zastrzeżeń pod adresem linii politycznej i sposobu interpretacji sojuszu francusko-polskiego przez Polskę. Obecnie „Kurier Polski” zestawiał te wszystkie wiadomości prasy zagranicznej, która donosi, że w Warszawie odbywają się gorączkowe narady, że ambasador polski w Paryżu p. Łukasiewicz przybył do Warszawy ze specjalną notą min. Bonneta, że ambasador polski w Moskwie znajduje się w Warszawie i że toczą się narady w sprawie ewentualnego przepuszczenia wojsk sowieckich przez teren rumuński. Cytowane pismo zaprzecza tym wszystkim wiadomościom pism zagranicznych i stwierdza, że na Wierzbowej nie było żadnych specyficznych narad. Ale prasa wraca wciąż do aktualnego tematu ujętego w słowach: Francja — Czechosłowacja — Polska. Tematowi temu poświęca artykuł wstępny p. Nienaski w „Polonii” przytaczając ciekawe szczegóły:

U źródła nowej polityki polskiej, datującej się co najmniej od dnia podpisania paktu polsko-niemieckiego, leżała, tak nam to zawsze tłumaczono, niewiara w realność pomocy Francji i Anglii w razie zaatakowania Polski, przekonanie, że obrona z ich strony nie byłaby skuteczna, obawa, że rządy tych państw pozostawiłyby Polskę samą na sam z napastnikiem, uciekając się do interpretacji zwięzającej zobowiązania sojusznicze ze strony Francji, a zobowiązania, wynikające z paktu Ligi Narodów, ze strony Anglii.

Mówimy otwarcie: istotnie, były powody do takich obaw, były zdarzenia, które mogły defetyzm polski uzasadnić.

Aż przyszła próba czechosłowacka. I oto pokazało się, że płonne były obawy, że droga subtelnych interpretacji układów i Francja i Anglia odmówią wypełnienia swych obowiązków. W stosunku do Czechosłowacji zarówno Francja jak i Anglia spełniły swe zobowiązania i to, jak dotąd, z zupełnym skutkiem. Nie można więc mieć nadal uzasadnienia obawy, że inaczej było by, gdyby Polska prowadziła tę samą politykę, co Czechosłowacja i znalazła się w położeniu podobnym. A tym samym zabrakło uzasadnienia dla „nowej” polityki polskiej, która tymczasem już kosztowała nas bardzo wiele i bezpośrednio (Gdańsk) i, zwłaszcza, pośrednio, nie dając w zamian korzyści.

Należało by więc oczekiwać, że polityka polska z radością wróci na dawne szlaki, zacieśniając ponownie swój stosunek z mocarstwami zachodu, z sojuszniczą Francją i zaprzyjaźnioną z nią obecnie nierozzerwalnie Anglią.

Stało się zaś inaczej. To właśnie z polskiej strony padła ta interpretacja umowy sojuszniczej, której podobno bardzo obawiali się z francuskiej strony — twórcy nowego kierunku w polskiej polityce zagranicznej. To właśnie z polskiej strony stworzony został niebezpieczny precedens, a zarazem wywołany taki stan rzeczy, który umożliwia dyskusję pytania, czy sojusz francusko-polski jeszcze istnieje? A to właśnie pytanie dyskutuje publicystyka francuska.

A „Kurier Poznański” pisze na ten sam temat:

„Mało się o tym pisze, ale kto przegląda prasę zagraniczną, wie, jakie zainteresowanie na Zachodzie budzi stanowisko Polski. Rozważa je i prasa francuska i prasa angielska. Głosy, jakie się tam podnoszą, są bardzo pouczające. Przyznaje się, że i ze strony państw zachodnich były niedociągnięcia, błędy, podstawy do rozgoryczenia. Wszystkie te jednak niedociągnięcia mogą usprawiedliwiać taką czy inną taktykę, lecz nie mogą dopuścić do porzucenia przez Polskę zasadniczej linii działania.

Zewsząd podnoszą się głosy, że mocarstwa zachodnie powinny uczynić wszystko, ażeby wyrównać niejasność i nieporozumienia i posiadając Polskę po swojej stronie,

DZIS w „UCIESZE” najbardziej aktualna sensacja. Film najsilniejszych wrażeń, rozgrywających się podczas krwawej wojny w Chinach w roli gł. genialny BORIS KARLOFF, Richard Cortez — oraz wspaniała komedia muzyczna w gł. roli król śpiewaków James Melton oraz Patricia Ellis — Zaru Pitts — Hugh. Herbert

ZŁOTY PIRAT

ROMANTYCZNY MILIONER

UWAGA! Wobec niezwykle długiego wyświetlania kilku superfilmów w ubiegłym sezonie, zmniejszeni jesteśmy obecnie dla dotrzymania kontraktów grać podwójnie programy.

Patricia Ellis — Zaru Pitts — Hugh. Herbert
8141g

Chińczycy zalali ogromny obszar żyznej ziemi

Tokio, 28. 6. PAT. Agencja Domei donosi z Nankinu, że Chińczycy zniszczyli tamy na wielkim kanale Czaokanha w odległości około 100 klm. na północno-wschód Nankinu. — Ogromny obszar żyznej ziemi jest już jakoby pod wodą. Ponieważ Czaokanha znajduje się

wewnątrz strefy, okupowanej przez Japończyków już od kilku miesięcy, przeto prawdopodobnym jest, że zniszczenia dokonali Chińczycy prowadzący partyzantkę na tyłach japońskich linii komunikacyjnych.

Nowa faza konfliktu chińsko-japońskiego

Tokio, 28. 6. PAT. Tutejsza prasa, donosząc o 3-godzinnej rozmowie, którą przeprowadził z min. spraw zagr. Ugaki, brytyjski ambasador Craigie stwierdza, że zmiana sytuacji militarnej w Chinach wpłynęła zasadniczo na zmianę politycznej orientacji mocarstw, zainteresowa-

nych na Dalekim Wschodzie. Ambasador Craigie omówił z min. Ugaki wyczerpująco sytuację w Chinach, występując jako przedstawiciel mocarstwa, które w tym kraju zainteresowane jest nie tylko gospodarczo i finansowo, lecz również i politycznie.

Epidemia cholery zagraża Hongkongowi

Hongkong, 28. 6. PAT. Groza epidemii cholery staje się coraz bliższa, stwierdzono bowiem, że pewien członek załogi statku niemieckiego „Assuan” zaraził się cholera kąpiąc się w porcie. Wśród setek uchodźców przybywających

ze Swatow, stwierdzono w ub. tygodniu 600 wypadków cholery. Jak dotąd, w samym Hongkongu stwierdzono tylko 23 odsobnione wypadki, jednak na ostatnie 24 godziny przypada stwierdzenie 7 zachorowań na cholera,

Cedilliści spowodowali katastrofę pociągu wojskowego

Nowy Jork, 28. 6. (R). Donoszą z Mexico City: Mimo uznania, iż bunt gen. Cedillo został całkowicie stłumiony, zwolennicy zbuntowanego generała dokonują coraz to nowych aktów sabotażu. Wczoraj w pobliżu Tampico cedilli-

ści spowodowali wykoślenie pociągu wojskowego na linii Mexico-Vera Cruz. Wypadek ten pociągnął za sobą wiele ofiar w zabitych i rannych.

PRZY ZABURZENIACH ŻOŁĄDKOWO-JELITOWYCH, zwłaszcza gdy przewod pokarmowy przeladowany jest jedzeniem i napojami, szklanka naturalnej wody gorzkiej FRANCISZKA JÓZEFA jest prawdziwym dobrodziejstwem.

Z teatru, literatury i sztuki

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś po cenach znizowanych „Gałązka rozmarynu”. Jutro powtórzenie komedii L. E. Huxley’a „Wiosenne porządki”. W piątek sztuka Walentyny Alexandrowicz „Jej syn”.

— ŻYD. TEATR LETNI (Stradom 11). Ostatni dzień występów warszawskiego teatru „Central” z Gizą Heiden, S. Prizamentem, M. Hilsbergem i J. Fiszerelem na czele. Dziś 2 przedstawienia godz. 4.30 pop. po cenach znizowanych i godz. 8.45 wiecz. „Potęga Miłości” w 3 aktach ze śpiewami i tańcami S. Prizamenta. Po przedstawieniu wielki koncert z udziałem całego zespołu. W piątek 1 lipca rozpoczynają się występy znakomitych artystów Dżeni Lowicz i Heimi Lewina na czele pierwszorzędnej zespołu.

Francuzi dokładają starań, by wyjaśnić sobie polską politykę oficjalnie wobec Czechosłowacji. Nie rozumieją taktyki informacyjnej, uprawianej przez agencje rządowe i nieurządowe.

Dyskusja na temat polityki zagranicznej jest w Polsce tak rzadkim zjawiskiem, że liczne artykuły na temat tej polityki stanowią rewelację. Niemalże przyczyniła się do tej dyskusji prasa zagraniczna, która poświęca ostatnio wiele miejsca i wiele uwagi polityce zagranicznej Polski.

TEATRY I KINA

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Środa, godz. 8 wiecz.: „Gałązka rozmarynu”.

ŻYDOWSKI TEATR LETNI

Środa, godz. 4.30 pop. i 8.45 wiecz.: „Potęga miłości”.

CYRK STANIEWSKICH

Środa: Dwa przedstawienia o godz. 4.30 i 8.30.

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ALRIA: „Premiera” i „Rycerze pustyni”.

ATLANTIC: „Północ woła” (Rochele Hudson)

i „Dwa urwisy” (Pat i Patachon).

(Shirley Temple)

APOLLO: „Cafe Metropole”. (Loretta Young, Tyrone Power).

LOPP: „Niewidzialne małżeństwo” i „Spotkali się w Paryżu”.

PROMIEN: „Eskapada” i „Ucieczka ku szczęściu”.

STELLA: „Pieśniarz Warszawy”

SZTUKA: „La Havanera”

UCIECHA: „Złoty pirat” (Borys Karloff) i „Romantyczny milioner”.

WANDA: „Jej wielkie przeżycie” (Narodzony gwiazdy) (J. Gaynor, F. March i Adolf Menjou).

10 milionów bezrobotnych w U. S. A.

Waszyngton, 28. 6. (R). Oficjalna statystyka stwierdza, iż na dzień 1 maja liczba bezrobotnych wynosiła 10.310.000 osób pozbawionych pracy.

POLITYKA I FILATELIA

Praga barometrem pokoju

Od wyniku rokowań w sprawie Sudetów zależy pokój europejski. — Korzystna prognoza Winstona Churchilla. — Przyczyny ustępliwości przywódców sudeckich. — Przykład Austrii odstrasza ich od „Anschlusu“. — Wojnazniszczyłyby Sudety doszczętnie. — Światowa wystawa znaczków pocztowych w Pradze dowodzi, że świat wierzy w utrzymanie pokoju. — Psychologia filatelii. — Polska w świetle znaczków pocztowych. — Zamiłowanie do znaczków źródłem dochodów dla urzędów pocztowych. — Jak się strzeże skarbów wystawionych.

PRAGA, w czerwcu.

Nie racji twierdzą, że Praga służyć dziś może jako barometr polityczny, na którym odczytać można szanse pokoju lub wojny i że wskaźnikiem decydującym jest stan rokowań Niemców sudeckich z rządem czeskosłowackim. Rokowania te otoczone są a-toli tajemnicą tak ścisłą i tak dobrze przestrzeganą, że o toku ich nic bym donieść nie mógł, gdybym opierać się miał na źródłach oficjalnych, lub na sprawozdaniach prasy czeskiej, która skrupulatnie spełnia patriotyczny obowiązek milczenia.

Na szczęście istnieje w tym okresie tak decydującym dla dalszego losu Europy inne źródło informacji, nie podlegające zarządzeniom cenzuralnym. Jest to — Winston Churchill, który tak żywo się interesuje sprawami Czechosłowacji, a z którym po ostatniej wizycie Henleina w Londynie, Niemcy sudeccy pozostają w kontakcie. Otóż, jeżeli już z atmosfery, która się wytworzyła dookoła rokowań praskich tu na miejscu wnioskować można, że usiłowania rządu zmierzające do znalezienia wyjścia nie są beznadziejne, to to co zdradza Churchill na podstawie poufnych zwierzeń przywódców sudeckich, potwierdza to przypuszczenie i tłumaczy też przyczyny obecnego bardziej ustępliwego nastroju po stronie sudeckiej.

Z artykułu jego p. t. „Gwarancje pokoju”, ogłoszonego równocześnie w kilku krajach, dowiadujemy się rzeczy wcale ciekawej. Oto Niemcy sudeccy podkreślają obecnie, że w gruncie rzeczy nigdy nie tęsknili za przyłączeniem się do Rzeszy. Jeżeli w ostatnim okresie zaapelowali o jej pomoc, to było to dla nich tylko środkiem rozpacz, by znie-wolić rząd czeskosłowacki do ustępstw.

To co zaszło w ostatnich tygodniach po aneksji Austrii, ochłodziło do reszty entuzjazm ich dla myśli własnego „Anschlusu”. Rozumieją obecnie, że czekałoby ich podobne rozczarowanie co zwolenników nazizmu w Austrii, którym odebrano wszelkie wpływy. Wolą oni odgrywać pewną rolę jako partnerzy Czechów w mniejszym państwie, niż zniknąć całkowicie w wielkich Niemczech.

Najgłębsze wrażenie zaś wywarło na nich to, o czym obecnie dopiero dowiedzieli się w odniesieniu do uzbrojenia i odporności Czechosłowacji. Do niedawna wierzyli oni w wersję rozpowszechnianą przez propagandę niemiecką, że Trzecia Rzesza zająć może Czechosłowację w ciągu kilku dni. Obecnie, gdy Czechosłowacja udostępniła swoje graniczne fortyfikacje fachowcom innych narodów, stwierdzono, że na skutek podminowania dróg i doskonałego wyzyskania całego terenu, Niemcy musieliby ponieść stratę 300—400.000 ludzi i przeznaczyć dla tej kampanii poważną część swej armii. Translokacja wojsk niemieckich nie mogłaby się odbyć niespostrzeżenie, tak że Czechosłowacja miałaby dosyć czasu na zmobilizowanie całej swej armii i zapewnienia sobie pomocy sojuszników.

Co zaś dla Niemców sudeckich jest decydującym: obecnie już z okazji małej próby mobilizacji okazało się, że armia czeskosłowacka w każdym razie obsadzi Sudety rychlej, niż się Niemcy tam przedostaną. Nie ulega wątpliwości, że Henleinowcy traktowali będą, jako zdrajcy stanu. Już w najpierwszym stadium wojny, pograniczna ta ludność straci całe swe mienie i będzie zdziesiątkowana.

ULTRASOL
KREM • EMULSJA • OLEJEK NEGrita

*działają zbawiennie pod
czas kąpień słonecznych,
na powietrzu i w wodzie.*

Oto względy, które znieśli Niemców sudeckich do zmiany stanowiska swego. Uważają oni teraz, że interwencja „Reichu” była użyteczna tylko aż do chwili obecnej, ale że stałaby się przyczyną klęsk katastrofalnych dla ludności sudeckiej, gdyby się z opieki tej nie otrząsnęto. Zdaje się więc, że Churchill ma rację, stawiając rokowaniom praskim, a tym samym pokojowi europejskiemu prognozę korzystną.

Najlepszym potwierdzeniem tej diagnozy jest otwarcie — światowej wystawy filatelistycznej w Pradze. Związek między znaczkami pocztowymi a pokojem nie będzie może jasnym na pierwszy rzut oka. Ale staje się zrozumiałym, jeżeli się zważy, że niektóre z tych niepokaźnych znaczków mają milionową wartość, a całość kolekcji zgromadzonych w tej największej dotychczas wystawie tego rodzaju, przedstawia kapitał wprost fantastyczny. Otóż stwierdzono, że tylko jedna asekuracja amerykańska odmówiła zabezpieczenia pewnej cennej kolekcji ze względu na „niebezpieczeństwo wojny w Czechosłowacji”. Wzięli natomiast udział w tej wystawie nie tylko wszyscy najszlachetniejsi kolekcjonerzy świata, ale też urzędy pocztowe wszystkich krajów oraz liczne instytucje rządowe, będące w posiadaniu rzadkich znaczków.

Odbyła się tedy niejako ankieta światowa: na pytanie „czy należy obawiać się wybuchu wojny?” — wszystkie kraje cywilizowane, a nawet półcywilizowane zgodnie odpowiedziały „nie!” Jeżeli uwzględnimy, że oprócz wartości materialnej eksponatów wchodzi w rachubę znane fanatyczne przywiązanie właścicieli do unikatów swych, to w rzeczywistości nie bez zdumienia, ale też nie bez pewnej ulgi wewnętrznej powiedzieć sobie można, że dziś nikt w świecie nie przypisuje już znaczenia pogrózkom p. Goebbelsa. Jeżeli zaś takie jest powszechne zaufanie, że pokój nie będzie zmacony, to wolno nam — nie narażając się na zarzut lekkomyślności — odwrócić się od polityki i poświęcić się nieco tej „dziwacznej manii człowieczeństwa” (jak mówią jedni), czy „pasjonującej sztuce” (jak twierdzą inni), którą jest filatelia.

Faktem jest, że nie ma zamiłowania bardziej w świecie rozpowszechnionego, aniżeli zbieranie znaczków pocztowych. Zaczyna się to już u dzieci. W szkołach średnich każdy zbiera znaczki, ale i w późniejszym życiu każdy zbiera: jeżeli nie dla siebie, to dla kogoś, któremu musiał święcie przyrzec, że będzie o nim pamiętał, skoro mu się nawinie znaczek ciekawszy.

Inny, poważniejszy charakter przyjmuje filatelia w rękach wielkich zbieraczy i instytucji rządowych. Tu zwraca się uwagę na historyczne znaczenie miniaturowych tych obrazków, które w odpowiednim komplecie dokumentują polityczny rozwój krajów. Idzie tu nie tylko o znaczki, ale też o koperty z stemplami pocztowymi z różnych epok.

Weźmy oto Polskę. Wystawione są m. in. koperty z r. 1663 i 1772. Na tylnej stronie arkuszków znaczków Łotwy wydrukowana jest niemiecka mapa geograficzna oraz uwaga: „W języku polskim kładzie się akcent na przedostatnią zgłoskę, a samogłoski wymawia się krótko”.

Mało znanym jest szczegół, że niektóre urzędy pocztowe, zwłaszcza urzędy małych krajów i wysepki, potrafiły z filatelii zrobić dla siebie źródło pokaźnych dochodów. Najdroższym eksponatem jest koperta listu, który przed 90 laty wysłano z wyspy Mauritius do Bombaju. Otóż urzędy pocztowe małych krajów wydają często nowe znaczki pocztowe, przy czym dbają o to, by znaczki te były wyjątkowo piękne. Atrakcję tę sprzedają po kilku latach filatelistom po wysokich cenach.

Wobec cenności eksponatów i drobnych ich rozmiarów, trzeba było zorganizować na wystawie służbę bezpieczeństwa szczególnego rodzaju. Uderza niezwykła ilość policjantów i detektywów rozsianych po salach i otaczających zwłaszcza witryny zawierające najcenniejsze obiekty. Lecz, to nie wszystko: umieszczono liczne zwierciadła, które umożliwiają obserwować równocześnie to co się dzieje po obu stronach i z tyłu. Właściciele unikatów nie potrzebują się tedy niepokoić.

WID

FRASZKI AKTUALNE.

Karlsbad uskarża się na brak kuracjuszy

**O królu Kazimierzu z zachwytem mawiano:
Zastał Polskę drewnianą — zostawił murowaną.
O Henleinie, historyk powie złotousty:
Zastał Karlsbad pełny — a zostawił pusty.**

M. Spätman.

„Macie być sprawiedliwi — aż do wielkoduszności!“

XVI. Kongres PEN-klubów w Pradze

Praga, 28. 6. (K.) Jak już donieśliśmy, nastąpiło w Pradze otwarcie XVI. Kongresu międzynarodowej federacji PEN-klubów. Delegatów powitała krótkim przemówieniem pani Tilschova, przewodnicząca czesko-słowackiego PEN-klubu, poczym głos zabrał przewodniczący kongresu, premier czeski dr Milan Hodža.

W swoim przemówieniu podkreślił premier dr Hodža, że Czechosłowacja zawdzięcza swe odrodzenie państwowe nie tylko swej armii, ale też swej literaturze, która nie zadowolila się rolą wyrazielki walorów czysto artystycznych, ale była też budzicielką ducha narodu. Pisarze czeskosłowaccy byli i są apostołami wolności ducha, walczą o wolność myśli, sumienia i o dostojność godności ludzkiej. Najlepszą ilustracją roli, jaką odegrała literatura czeskosłowacka jest fakt, że jednym z pierwszych członków honorowych federacji PEN-klubów był T. G. Masaryk. Ta właśnie służba narodowa literatów czeskosłowackich przysporowała ich do ujęcia i pogłębienia idei międzynarodowej współpracy, bo solidarność międzynarodowa wykwiła tylko na tle harmonijnego współżycia kultur narodowych, a im bogatsze są kultury narodowe, tym bogatsza jest kultura międzynarodowa. Obecny kongres odbywa się w kraju, który w ostatnich tygodniach skupił na sobie uwagę świata całego. Najwyższą ambicją Czechosłowacji jest by stała się prawdziwą ojczyzną nie tylko Czechoów i Słowaków, ale i wszystkich innych grup narodowych. Współdziałać w tym muszą nie tylko politycy, ale i przedstawiciele literatury, która jest przez Boga powołana, by wychowywać ludzi w duchu prawdy i wolności.

Po przemówieniu premiera Hodży przywitał gości czeskosłowacki minister oświaty dr Franke, poczym zabrał głos prezes międzynarodowej federacji PEN-klubów znakomity pisarz francuski Jules Romains. Mowca wskazał na zmiany, jakie zaszły w polityce międzynarodowej od czasu ostatniego kongresu PEN-klubu w roku 1936. Zaczęła się wtenczas wojna domowa w Hiszpanii i w Chinach, a obie te wojny były i są symptomami kryzysu naszej cy-

wilizacji i stosunków międzynarodowych. Zarzuca się PEN-klubom, — oświadcza mowca — że prowadzą politykę, nie można jednak przejść do porządku dziennego nad wydarzeniami, które mają charakter polityczny. Uchwała, by obecny kongres odbył się w Pradze, zapadła jeszcze dawniej, zanim Praga się stała jednym z najwrażliwszych punktów świata. Teraz jednak akceptujemy wybór Pragi całym sercem — nie przynosimy tu bowiem żadnego materiału palnego. Gdyby nas nasi przyjaciele czeskosłowaccy wezwali, byśmy swobodnie dali wyraz naszym uczuciom, odpowiedzielibyśmy: Macie tak postępować, byście mogli o sobie powiedzieć, że macie czyste sumienie. Macie być sprawiedliwi aż do wielkoduszności. Dumni będziemy, jeśli będziemy mieli to przeświadczenie, że

Z ŻYCIA ORGANIZACJI „WIZO“

Informacje w sprawie certyfikatów „Wizo“ Po nieważ w ostatnich czasach mnożą się w biurze naszym zgłoszenia w sprawie certyfikatów — podajemy dla informacji:

Organizacja Wizo ma prawo otrzymywania certyfikatów dla uczenia swoich szkół w Palestynie w miarę wolnych miejsc w szkołach. Wiek przepisowy kandydatek od 17 do 23 lat. Szkoły nasze, które prawo to posiadają są następujące: 1) Szkoła gosp. domowego w Nachlath Jizohak 2) Szkoła rolnicza w Nahalal i 3) pięć farm rolniczych: Ajanoth, Nachlath Jehudah, Petach Tikwah, Szchunath Borochoh i Afule. Palestyńska Egzekutywa Wizo czyni usilne starania, aby na bieżący okres otrzymać jak największą ilość certyfikatów. Zależnym to będzie od ilości wolnych miejsc w szkołach. Specjalna komisja wyłoniona spośród członków Egzekutywy bada możliwości rozwoju i rozbudowy każdej z tych instytucji.

Płyty Buscha dla Bet Alfa. Pani Busch, żona

FIRANKI
„PRZEMYSŁ - LINOLEUM“
KRAKÓW, RYNEK GŁ. 10.

Dr. D. GERSTENFELD

powrócił i ordynuje od 2-5
BIAŁA ul. SEELIGERA 14

Bezoperacyjne leczenie zylaków i hemoroidów.
DIATERMIA. LAMPA KWARCOWA.

nasza obecność przyczyni się do tego, że zrozumiecie, iż cały świat z uwagą śledzi waszą sytuację.

Uroczyste otwarcie zamknął premier Hodža.

Nazajutrz odbyło się posiedzenie plenum Kongresu, na którym generalny sekretarz federacji Gould Herson (Anglia) złożył swe sprawozdanie. Następnie wygłoszono odczyty o stosunku literatury pięknej do literatury ludowej, oraz o środkach propagandy, jak radio, film, telewizja.

Na kongres przybył m. in. delegat włoski Marinetti, ale zabawił w Pradze tylko kilka godzin, bo widocznie nie odpowiadała mu atmosfera wolności i demokracji, która otacza Kongres Pen-klubów.

słynnego skrzypka-wirtuoza, ofiarowała grupie Wizo w Bazylei 46 płyt gramofonowych nagranych przez Adolfa Buscha i Serkina, z przeznaczeniem dla kibucu Bet-Alfa w Emeku.

W posiedzeniu Egzekutywy Wiza w Londynie, biorą udział z ramienia Wiza palestyńskiego pp. Hadassa Samuel, Jeni Blumentfeld, Ada Fischmann Nanny Margulies i generalna sekretarka p. Hauser

„Wszyscy dla wszystkich“ W Haifie utworzone komitet koordynacyjny wszystkich społecznych organizacji pod nazwą „Wszyscy dla Wszystkich“. W tej akcji wzajemnej pomocy społecznej aktywny udział bierze „Histadrut Naszim Zionijot“ — organizacja kobiet syjonistycznych. Jak dotąd instytucja ta założyła kuchnię obywatelską i ludową oraz wydaje deputaty żywnościowe dla ubogich.

Hadassa, najpoważniejsza organizacja kobiet żydowskich w Ameryce zebrała 610.000 dolarów na pracę propalestyńską w ciągu 8 miesięcy. Jest to sukces, jaki nie był notowany od 26 lat.

Z akcji pomocy dla kobiet żydowskich we Wiedniu. Praca w kierunku przewarstwowania zawodowego w Wiedniu jest w pełnym toku. Specjalnie uwzględnia się kierunek rękodzielniczy. Dla absolwentek szkół uruchomione zostały kursy krawieczyny, bielizniarstwa, modniarstwa i gospodarstwa domowego.

66) Mówiła po rosyjsku, i w śpiewności należało zapewne szukać źródła tkliwych nutek w głosie Dwojry Abramówny Elkusowej z domu Süsskind.

KSIĘGA TRZECIA UPARTE CHMURY ROZDZIAŁ PIERWSZY DO WILNA

Młodzież niemiecka, której typowym przedstawicielem był Winfried, zaludniała przed wojną liczne szkoły akademickie. Od czasu powstania Cesarstwa dążyła się niezwykle rozkwit gospodarczy Niemiec, osiągając stopniowo — mimo niejednego kryzysu i zastój — w pierwszej dekadzie dwudziestego stulecia, swój punkt szczytowy. Pracy i zasługom niemieckich techników, inżynierów, lekarzy, wynalazców, myślicieli poetów i muzyków należało przypisać coraz większy wpływ Rzeszy na życie kulturalne Europy i świata, w którym Niemcy poczęły wysuwać się na czoło czelnej rodziny narodów cywilizowanych, stając się dla wielu wzorem niedoścignionym. Istniały co prawda pewne niedociągnięcia i dysharmonie w dziedzinie życia społecznego: ludność Rzeszy rozpałała się na tyle ściśle odgraniczonych grup, ile było państw zrzeszonych w jedno Cesarstwo. W ten sam sposób odgraniczały się od siebie wzajem grupy wyznaniowe; kontakt między protestantami, katolikami i Żydami prawie nie istniał. Jeszcze bardziej rażące było rozdzieranie klasowe; na przykład robotnicy żyli własnym, obcym dla reszty społeczeństwa życiem. Udział chłopów i ziemiaństwa w postępie ograniczał się jedynie do stosowania w produkcji rolnej sztucznych nawozów i nowoczesnych maszyn. Bawaria i Prusy, Hesja i Westfalia, Śląsk i Marchia trwały uporczywie przy swoich obyczajach regionalnych. I jedynie po miasteczkach i wielkich miastach liberalne mieszczaństwo, wychowane na klasykach niemieckich, pracowało nad zjednoczeniem kulturalnym narodu, szerząc nowe idee w prasie codziennej, czaso-

pismach, książkach i torując nowe drogi w sztuce. Nic dziwnego, że rok rocznie ciągnęły do miast tłumy młodych chłopców i dziewcząt, by zdobyć wyższe wykształcenie i znaleźć pole do wyzyskania swych uzdolnień.

Wśród studiującej młodzieży Paweł Winfried był jednym z tych, którzy sporo wynieśli już z domu rodzicielskiego. Ojciec Pawła, doktor Henryk Winfried, był lekarzem i pochodził ze starej rodziny turyngskiej, osiadłej od czasu wojen napoleońskich w Naumburgu. Liberał w najszerszym tego pojęciu kierował się w wychowaniu dzieci — prócz Pawła była jeszcze starsza córka — zasadą niekrępowania ich natury. Toteż wraastały w atmosferze swobody i pogody pod okiem rodziców, których małżeństwo również stanowiło na owe czasy osobliwość swego rodzaju.

Poznali się w Erfurcie, podczas praktyki, którą odbywał młody podówczas doktor Winfried w szpitalu garnizonowym. Młodziutka panna von Lychow, siostra dowódcy miejscowego pułku, zakochała się w młodym lekarzu, który okazał jej pierwszą pomoc, gdy na skutek upadku z konia doznała powikłanego złamania nogi. I trzeba było długich dwunastu lat, aby ucichła na dobre burza, wywołana małżeństwem panny ze sfery szlachecko - ziemiańskiej z małomieszczańskim lekarzem. Na karierę Ottona von Lychowa nie miało to jednak wpływu. Pruski korpus oficerski, stanowiący jak wiadomo, kastę zamkniętą, nauczył się za Wilhelma II ps-trzeć przez palce na mezalianse tego rodzaju. W końcu młodego Pawła zaproszono po raz pierwszy do Hohenslychow na wakacje letnie. Młodemu Winfriedowi utkwiła w pamięci chwila, gdy z zaciśniętymi zębami gramolił się po raz pierwszy w życiu na konia, podsadzany troskliwą ręką Senfkego, ordynansa von Lychowa. Pamiętał też długo drwiąco — badawcze półśłówka i spojżenia, jakimi witał go po powrocie do domu ojciec, kochany o wieczne rozwichrzonych, jasnych włosach i łagodnych oczach, osłoniętych okularami. Za wyniosłym czołem najmilszego papy kryły się przeznaczone, głębokie myśli (C. d. n.).

ARNOLD ZWEIG

INTRONIZACJA
POWIEŚĆ

Z upoważnienia autora
przełożył

Alfred Bielow

JAK SIĘ URZĄDZA WYSTAWĘ

Niezwykły sukces wystawy palestyńskiej w Londynie. -- Ćwierć miliona zł. dochodu w ciągu trzech dni. -- Idealizm i zmysł kupiecki

(Korespondencja własna „Nowego Dziennika“)

LONDYN, w czerwcu.

Zazwyczaj urządza się wystawy w celach propagandy. Takie imponujące wystawy, jak w Paryżu lub w Glasgow, mimo iż miliony ludzi odnośnych krajów pomaga przy ich zorganizowaniu, mimo iż miliony ludzi przyjeżdżają z odległych krajów, by je zwiedzić, zamykają się jednak bilansem deficytowym. Nie znaczy to wcale, by nie opłacało się urządzać wystaw. Cały szereg momentów propagandowych i reklamowych wchodzi tutaj w grę, tak że pieniądze wydane na wystawę, wracają w końcu w takiej czy innej postaci do kraju. Ale na takie dalekowzroczne inwestycje mogą sobie pozwolić jedynie potężne i bogate kraje.

Zgoła inny charakter ma żydowska wystawa. Gdy Keren Kajemet urządza wystawę dla zobrazowania naszego dorobku w Palestynie, nie chodzi mu tak bardzo o reklamę, a już o tym mowy nie ma, żeby jeszcze z własnej kieszeni dokładać na koszt tej reklamy. Palestynie zresztą nie zbywa na reklamie. Ci, którym Galuth doskwiera, rwą się do Palestyny niezależnie od propagandy, a nawet ci, którym jeszcze dzisiaj jest dobrze, uświadomili sobie już znaczenie Palestyny dla przyszłości narodu żydowskiego.

To też urządza się taką palestyńską wystawę, mając jeden tylko cel na oku. Chodzi o to, by zebrać jak największy dochód, by móc coraz więcej ziemi wykupić. Patrząc na sprawę z tego punktu widzenia, sukces londyńskiej wystawy przekracza wybitnie ramy lokalne. Krótka ta, bo ledwie trzy dni trwająca impreza, mogłaby i powinna też służyć jako wzór dla wielu podobnych poczynań.

Zanim jednak przejdziemy do opisu samej wystawy, wartałoby podać krótki jej bilans, jakoteż zastanowić się nad tajemnicą jej sukcesu. Wystawa trwała trzy dni. Urządzono ją na terenie jednej sali. Była to wprawdzie jedna z największych sal koncertowych w Londynie, tym niemniej wystawy zwykło się łączyć z pojęciem olbrzymich i drogich terenów wystawowych i specjalnych zabudowań. A jednak ta właśnie „błyskawiczna“ wystawa w miniaturowym przyniosła do kas Keren Kajemet czystego dochodu nie mniej

jak 250 tysięcy złotych

Pomyśleć tylko: ćwierć miliona złotych w ciągu trzech dni, przy tym koszta własne były minimalne! Co więcej, dochód ten był czysty w pełnym znaczeniu tego słowa. Albowiem zazwyczaj impreza społeczna ma charakter zamaskowanej zbiórki, z tym rezultatem, że ktoś kto kupił na przykład bilet na jakiś dobroczynny koncert, przy następnym opodatkowaniu się na ten sam cel, zazwyczaj znajduje przed sobą samym usprawiedliwienie na to, by zmniejszyć swój datek o cenę zakupionego biletu. W tym wypadku zaś nikt z tych ludzi, którzy przyczynili się do sukcesu wystawy, nie może uważać wydatków swych z tej wystawy jako dobro-

czynny jakiś datek, albowiem świadczenia były w całej pełni wzajemne i każdy zwiedzający dostawał, jak to się mówi po angielsku „value for money“ — towar za pieniądze. A jednak wystawa przyniosła ćwierć miliona dochodu!

Trzeba oczywiście przyznać, że Londyn, metropolia świata, miasto w którym znaleźć można więcej Rolls-Royce'ów, niż w całej Europie razem wzięwszy, siłą rzeczy operuje cyframi, jakie niedostępne są dla zwykłych śmiertelników. Mimo to sukces tej wystawy zadziwia nawet Londyńczyków. Pierwszym elementem tego sukcesu był zupełny

brak wszelkich płatnych sił.

Wszelkie prace związane z wystawą wykonane zostały przez wolontariuszy. A prac tych było dużo. Młody znakomity architekt palestyński Awasalom Grünspan dokazał cudów w rozplanowaniu wystawy. Trzeba sobie tylko uzmysłować, że w jednej sali, nie dużo większej od sali Starego Teatru w Krakowie, udało się temu utalentowanemu architektowi za pomocą prymitywnych a oryginalnych rusztowań dać wysoce plastyczny obraz palestyńskiego życia.

Na małej przestrzeni wystawy zdołano przy tym pomieścić dziesiątki stoisk, w których sprzedawano palestyńskie i nie-palestyńskie wyroby. Wpływy z tych sprzedaży, to właśnie główne źródło dochodu. I to źródło nowe i wielce oryginalne. Zazwyczaj mianowicie takie dobroczynne sprzedaże są urządzone przez wolontariuszy o jak najlepszych chęciach wprawdzie, ale bez elementarnych wiadomości z dziedziny kupiectwa. Jedynie dzięki wielce wygórowanym cenom przynoszą, i to nie zawsze sprzedaże te jakiś pokaźny zysk.

Inaczej zupełnie urządzili się organizatorzy londyńskiej wystawy. Zmobilizowano mianowicie wybitnych specjalistów w każdej branży, którzy postawili sprzedaż na zasadach kupieckich i rentownych. Dla ścisłości zmobilizowano raczej „panie dyrektorowe“, a one same, każda na swoim podwórku, wyzyskały już odpowiednio doświadczenie fachowe swych mężów. Każdy produkt miał swój komitet, w skład którego wchodziły żony słynnych producentów danego artykułu. Dla ilustracji warto opisać organizację podwieczorków. Podwieczorki podczas wystawy (trzeba pamiętać, że podwieczorek należy do „świętych“ instytucji angielskich) przyniosły pono olbrzymi stosunkowo dochód przy niskich cenach. A stało się to dlatego, że do komitetu „podwieczorkowego“ należała

cała prawie rodzina Lyonsów

Ktokolwiek zaś był choćby jeden dzień tylko w Londynie, ten wie, co to jest Lyons. Jest to największa bodaj sieć kawiarniana na całym świecie. Lyons ma w samym Londynie około

500 kawiarni. Potężna samowystarczalna organizacja, prowadzona nadzwyczaj precyzyjnie i tak dalece fachowo, że obecnie w związku z reorganizacją armii angielskiej dyrektor tej firmy Sir Izidor Salmon został mianowany honorowym kwatermistrzem armii imperium brytyjskiego. Nie ulega wątpliwości, że członkinie jego rodziny, które organizowały herbatkę na wystawie, nie omieszczały skorzystać w całej pełni z jego doświadczenia. Rezultat nie dał długo na siebie czekać. Herbatki były udane...

Tak samo było i z innymi branżami. Zona największego fabrykanta mebli sprzedawała palestyńskie (i inne) meble, a pani Sieff, żona dyrektora jednego z największych domów towarowych, hojnie szafowała doświadczeniem swej firmy. Taki podział pracy i specjalizacja zapewniły sukces również i innej imprezie, w Krakowie naprzykład. Sytuacja Londynu jest o tyle uprzywilejowana, że siłą rzeczy wszystko robione jest tutaj na wielką skalę. Jak właściciel kawiarni — to tych kawiarni jest zaraz pięćset, jak dom towarowy — to zaraz zatrudnia przeszło 5.000 ludzi, albo wreszcie, gdy przedstawiciel władz przychodzi by dokonać otwarcia wystawy, to jest nim były minister imperium brytyjskiego (Amery). Również zapał, z jakim londyńska society (żydowska po części i nie-żydowska, jak naprzykład lady Fitzgerald, która była prezydentem wystawy lub księżna Bibesco, która także brała aktywny udział) poświęciła się sprawie palestyńskiej, zasługuje na uznanie i naśladowanie. Należałoby jeszcze, gdy mowa o arystokracji wymienić

markizę Reading,

która z takim zapałem poświęca się tej pracy, rzucając na szalę swe nazwisko, tak drogie sercu każdego Anglika. (W całej Anglii jest tylko pięciu markizów, którzy otrzymali ten tytuł, tak jak zmarły niedawno wicekról Indii, za zasługi poniesione dla ojczyzny).

Jeżeli chodzi o estetyczną stronę wystawy, to najbardziej zadziwiający był efekt uzyskany przy jak najmniejszym nakładzie kosztów, tylko dzięki pomysłowości dekoratorów. Tuż przy wejściu naprzykład, na jednej ścianie obrazy i fotografie wielkości naturalnej przedstawiały smutne sceny z życia Golusu. Po drugiej stronie zaś wspaniałe zdjęcia, pracujących chalców i scenki palestyńskie stanowiły, jakże miły i pouczający kontrast. Lepszej propagandy niż te fotografie nie można sobie wyobrazić. Wartałoby i u nas w Polsce od czasu do czasu urządzać takie fotograficzne reportaże. W połączeniu z fachową i wyspecjalizowaną organizacją osiągnąć można, jak widać, wspaniałe rezultaty przy małych stosunkowo kosztach.

J. KARMEL

„Żadna siła nie zdoła wstrzymać odbudowy Żydowskiej Siedziby Narodowej“

Genewa, 28. 6. (ZAT) Kierownictwo odbywającej się obecnie w Genewie wystawy p. n. „Nowe miasto“ zaprosiło Agencję Żydowską do zademonstrowania na wystawie filmu palestyńskiego „Ziemia obiecana“. Na seansie obecni byli liczni akredytowani przy Lidze Narodów ministrowie, wyżsi urzędnicy Ligi, kilku członków Komisji Mandatowej, delegaci na kongres Międzynarodowego Biura Pracy i przedstawiciele prasy międzynarodowej. Senator Justin Godart, prezes „France-Palestine“, nadesłał na seans list, w którym pisze

m. in.: „Rzeczy, tworzone obecnie na terenie Ziemi Świętej pod auspicjami Wielkiej Brytanii i Agencji Żydowskiej, to Nowe Miasto w sensie najszerszym. Na ruinach starego państwa żydowskiego, zburzonego przed wielu stuleciami, lecz nigdy nie zburzonego w duszy narodu żydowskiego, budowane jest nowe państwo żydowskie. To godne podziwu odrodzenie, którego żadna siła w świecie nie zdoła wstrzymać, jest jednym z najwspanialszych osiągnięć naszych czasów“.

KUPON Nr. 18

II. KONKURS LETNI dla Czytelników „NOWEGO DZIENNIKA“

Pensjonaty:

„Podhale“ w Krynicy
 „Opieka“ w Rabce
 „Jurand“ w Zakopanem
 „Trzy Róże“ w Ustroniu

Środa 29. czerwca.

STACJE KRAJOWE.

KRAKÓW 7.15 Transmisja ze statku wojennego w Gdyni: apel polskich marynarzy; 7.30 Koncert poranny w wyk. ork. Marynarki wojennej; 8 Dziennik poranny; 8.15 Poranny koncert rozrywkowy w wyk. zespołu salonowego Rozgłośni Poznańskiej pod dyr. E. Raabego; 9 Nabożeństwo z Gdyni, przemówienie gen. St. Kwaśniewskiego; 10.40 Płyty; 11.10 „Serce Władysława IV.“ felieton prof. M. Limanowskiego; 11.20 „Morze — tematem piosenki“ (płyty); 11.45 Pogadanka aktualna; 11.57 Sygnał czasu, hejnał; 12.03 Przemówienie gen. Sosnkowskiego; 12.10 Poranek muzyczny. Wyk.: Poznańska orkiestra symfoniczna pod dyr. St. Dąbrowskiego, chór mieszany „Lutnia“ pod dyr. Mariana Weigta oraz solistka (śpiew); 13.10 „Dannemora“ wyjątek z pow. A. Kawczyńskiego, odznaczonej nagrodą im. Szareckiego, recytuje K. Pluciński; 13.25 Muzyka obiadowa. Wyk.: Mała ork. PR. pod dyr. Z. Górczyńskiego oraz Janina Szymulska (sopr.) i Mieczysław Salecki (tenor); 15 „Miasto - Gdynia“ słuchowisko dla dzieci starszych wg. noweli Mieczysława Jarosławskiego, radiof. Jerzego Tępy; 15.30 Audycja dla wsi: 1) Wieś a merze, pogadankę wygł. Szczepan Ciekot, gospodarz z Miedleckiego, 2) Muzyka z płyt, 3) „Co nam dała organizacja gospodarstw“ rozmowa Kazimierza Żuławskiego, inspektora org. gosp. z Longinem Karpieńskim, rolnikiem, 4) Pogadanka aktualna; 16.30 Kapela ludowa F. Dzierżanowskiego i J. Klimaszewski (przyśpiewki); 17.30 Transmisja z życia; 18 Powszechny Teatr Wyobraźni: „Biały z Miry“ wg. Jakuba de Voragine, słuchowisko opracowała Barbara Piwocka, muzyka T. Szeligowskiego; 19.30 „Na morskiej fali“ koncert rozrywkowy. Transmisja z Sali Kasyna Strzelców Iwowskich, w opr. K. Wajdy, H. Vogelfängera, F. Zandera i W. Budzyńskiego. — Wyk.: ork. Rozgł. Lwowskiej, soliści i zespół aktorski; 20 Program na dzień następny; 20.05 Muzyka z płyt; 20.40 Lokalne wiadomości sportowe; 20.45 Dziennik wieczorny i pogadanka aktualna; 21.10 „Opowieść o Chopinie“, II-ga audycja w opr. Witolda Hulewicz, solista: Henryk Sztompka (fort.); 21.50 Z Warsz.: wiadomości sportowe; 22.08 Wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni polskich; 22.15 Od Gdyni do New Yorku, audycja muzyczna. Wyk.: ork. i chór PR pod dyr. G. Fitelberga, oraz soliści; 22.50 Transmisja ze statku wojennego w Gdyni: Capstrzyk polskich marynarzy 23 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, komunikat meteorologiczny.

WARSZAWA 7.15 p. Kraków; 23.05 Pogadanka aktualna w języku francuskim; 23.15 Płyty, **LWÓW** 7.15 p. Kraków; 20.05 „Panieński rejs“ — lekka audycja słowno-muzyczna; 20.45 p. Kraków.

KATOWICE 7.15 p. Kraków; 20.05 Wiadomości sportowe; 20.10 Koncert rozrywkowy; 20.45 p. Kraków.

ŁÓDŹ 7.15 p. Kraków; 20.05 „O wodnym rycerzu w pancerzu“ — pogadanka dla dzieci; 20.20 Śpiewa chór Juranda (płyty); 20.45 p. Kraków.

STACJE ZAGRANICZNE

JEROZOLIMA (449,1)

16.30 Sygnał czasu, komunikaty. „Idą wakacje“. Kącik młodzieży hebrajskiej z udz. chóru gimnazjum Herzlija, dyr. F. Lawtow; 17.15 Program arabski; 19 PROGRAM HEBRAJSKI: Pogadanka z dziedziny sztuki M. Gur-Ariego; 19.20 Muzyka jemenicka; 19.50 Muzyka z płyt; 20 Sygnał czasu, komunikat meteorologiczny, wiadomości bieżące; 20.15 Program angielski, sygnał czasu, komunikat meteorologiczny, aktualia; 20.30 Płyty; 20.35 „Na szerokim świecie“ — pogad. H. W. Hudsona, tr. z Londynu; 20.50 Koncert muzyki lekkiej. W progr. utwory Straussa, tr. z hotelu King David w Jeruzolimie; 21.20 Piąta lekcja bridża przy mikrofonie — prowadzi F. W. Halpern; 21.30 Koniec programu.

18.00 **LILLE**: Koncert orkiestrowy; **LUBLANA**: Koncert orkiestry dętej; **PRAGA II.**: 18 Koncert; **LONDYN REG.**: 18.30 Muzyka lekka; **DROITWICH**: 18.40 „Wesele Figara“ — operę Mozarta.

19.00 **RUDAPESZT**: Koncert orkiestrowy; **RYGA**: 19 Koncert z plaży ryskiej; **WIEŻA EIFFLA**: 10 Koncert solistów; **PRAGA**: 19.25 Marsze czeskie; **LONDYN REG.**: 19.30 Muzyczny program rozrywkowy; **SZTOKHOLM**: 19.30 Kabaret; **BEROMÜNSTER**: 19.55 Koncert kwartetu jodlerów.

20.00 **BRUKSELA FLAM.**: Teatr wyobraźni; **BRUKSELA FRANC.**: 20 „Radio dla wszystkich“ — koncert ork. soliści; **BUDAPESZT**: 20

Międzynarodowy charakter problemu emigracyjnego

Czteroletni plan emigracyjny. — O międzynarodową pożyczkę emigracyjną. — Jak zapobiec zaognieniu problemu uchodźców. — Evian a Palestyna. — Głos Whyndam Deedsa

Evian-les-Bains, 28. 6. ZAT. Międzynarodowej konferencji do spraw uchodźców, która rozpocznie się 6 lipca, ma być przedstawiony przez centralne organizacje żydowskie projekt czteroletniego planu emigracyjnego, któryby objął 400 tysięcy młodych Żydów z Niemiec, b. Austrii i innych krajów. Emigracja ta miałaby być finansowana przy pomocy międzynarodowej pożyczki w wysokości 120 milionów dolarów. Szczegóły projektu są następujące:

1) Plan czteroletni przewiduje emigrację 100 tysięcy młodych Żydów rocznie, w tej liczbie 50 tysięcy mają stanowić uchodźcy z Niemiec i Austrii.

2) Z liczby 100 tysięcy emigrantów w ciągu roku, 50 tysięcy ma osiedlić się w Palestynie, 30 tysięcy w Stanach Zjednoczonych — w ramach obecnych kwot imigracyjnych, 20 tysięcy zaś ma być kierowanych do innych krajów imigracyjnych.

3) Zakładając, że 150 tysięcy wychodźców będzie mogło osobiście lub przy pomocy krewnych finansować swój wyjazd, pozostają do pokrycia kosztu emigracji 250 tysięcy osób. Jeżeli przyjmie się, że koszt wyjazdu i skolonizowania jednego emigranta wyniosą około 450 dolarów, należałoby uzyskać sumę 120 milionów dolarów, włączając w to koszty administracyjne.

4) Suma powyższa jest zbyt wielką, by mogły ją zrealizować same tylko organizacje żydowskie. Konieczna będzie przeto międzynarodowa pożyczka (według projektu pięcioprocentowa), która ma być zamortyzowana w ciągu 20 lat.

Organizacje żydowskie wskazują, że konferencja w Evian najlepiej świadczy o tym, iż

problem emigracyjny zainteresował w znacznej mierze kraje demokratyczne, które ze swej strony powinny zwrócić baczną uwagę na ciężką sytuację Żydów także w innych krajach oprócz Niemiec.

W kołach działaczy emigracyjnych wyraża się pogląd, że w chwili obecnej byt 4 i pół miliona Żydów w Europie Środkowej i Wschodniej jest poważnie zagrożony. Biorąc przeto pod uwagę, że ewentualne zaostrenie kwestii uchodźców może nawet wywołać zatargi międzynarodowe i naruszyć interesy szeregu państw, zaangażowane w akcji pomocy emigrantom organizacje wyrażają nadzieję, że obrady w Evian nakreślą drogę, która jeśli nie rozwiąże tego problemu radykalnie, to przynajmniej przyczyni się będzie musiała do jego złagodzenia i zapobieżenia ewentualnym ujemnym konsekwencjom.

Organizacje żydowskie uważają za możliwą akcję w dwóch kierunkach: 1) Przyjazne wyjednanie u odnośnych państw zaprzestania prześladowań i dyskryminacji mniejszości żydowskiej oraz 2) zapewnienie prawa azylu uchodźcom, którzy już zostali zmuszeni do opuszczenia kraju ojczystego ze względów wyznaniowych lub narodowych.

Jednocześnie reprezentowane w Evian rządy będą wezwane do stanowczego i oficjalnego stwierdzenia, że nie stoją one na stanowisku braku miejsca dla Żydów w krajach ich obecnego zamieszkania, w których żyją od setek lat i gdzie znacznie się przyczynili do ich rozwoju gospodarczego i kulturalnego. Polityka eksterminacyjna bowiem podważa zasady prawa nie tylko w odnośnych krajach, lecz stwarza zarazem zaogniony problem o charakterze międzynarodowym.

Prośba uczennicy żydowskiej do Marsz. Śmigłego-Rydza

W „Naszym Przeglądzie“ czytamy w informacji z Wielunia:

„Uczenica żydowska Mania Susak (Nowy Ry-

Z powodu zgonu Syna członka Zarządu p. MEILECHA RUBINA wyrażamy Mu oraz Jego Rodzinie najgłębsze współczucia.

4661k ZARZĄD I RADA BANKU LUDOWEGO w Krośnie.

Słuchowisko; **HILVERSUM II.**: 20 Muzyka organowa; 20.25 Słuchowisko muzyczne; 20.55 Muzyka rozrywkowa; **KOPENHAGA**: 20 Koncert muzyki szwedzkiej; **PRAGA**: 20 „Prawda zwycięża“ — radiofilm; 20.30 Koncert galowy z ok. zlotu Sokoła; **PRAGA II.**: „Wesoła wojna“ — operetka J. Straussa; — **SZTOKHOLM**: 20 Koncert orkiestrowy, w progr. muzyka szwedzka; **WIEŻA EIFFLA**: 20 Koncert solistów; 20.30 Audycja ku czci angielskiej Pary Królewskiej; **OSLO**: 20.10 Koncert rozrywkowy; **TULUZA**: 20.10 Wesoła audycja; 20.20 Radiorewia; **BEROMÜNSTER**: 20.10 Komedia ludowa; **RADIO PARYS**: 20.15 Audycja dla młodzieży; 20.30 Teatr wyobraźni; **LUKSEMBURG**: 20.20 Program rozrywkowy; **FLORENCJA**: 20.30 Koncert muzyki operowej; **LILLE**: 20.30 „Les Canards Mandarins“ — operetka Beydtsa; **LYON**: 20.30 Teatr wyobraźni; **MEDIOLAN**: 20.30 Muzyka rozrywkowa; **STRASBURG**: 20.30 Koncert symfoniczny; **LONDYN REG.**: 20.45 Koncert orkiestrowy.

21.00 **BEROMÜNSTER**: Koncert wokalny; **LUKSEMBURG**: 21 Teatr Lustucru; **RZYM**: 21 „Złoty kogucik“ — opera Rimski-Korsakowa; **POSTE PARISIEN**: 21.10 Max Regnier ze swym zespołem muzyków-humorystów; **SOFIA**: 21.15 Muzyka lekka; **RADIO PARYS**: 21.30 Muzyka kameralna; **MEDIOLAN**: 21.30 „Il duo de l' Africana“ — operetka Caballera; **KOPENHAGA**: 21.30 Audycja muzyczna; **PARIS PTT.**: 21.45 Reportaż z przedstawienia galowego w Operze z ok. wizyty ang.

nek 8), córka ubogiej rodziny, ukończywszy w tym roku szkołę powszechną, pozostała bez widoków na dalszą naukę. Zrozpaczona dziewczynka wysłała kilka tygodni temu list do Pana Marszałka z prośbą o umożliwienie jej dalszej nauki. Obecnie nadszedł do Zarządu Miejskiego list z prywatnej kancelarii Marszałka Rydza-Śmigłego, w którym poleca się spełnić życzenie uczennicy. Została też ona natychmiast wezwana do inspektoratu szkolnego, gdzie powiadomiono ją, że od nowego roku szkolnego przyjęta będzie do tutejszego gimnazjum bezpłatnie“.

Pary Królewskiej; **PRAGA II.**: 21.45 „30 minut napięcia“; **RADIO ROMANIA**: 21.45 Koncert nocny; **BUDAPESZT**: 21.50 Muzyka lekka.

22.00 **POSTE PARISIEN**: Utwory P. Vellones'a; 22.30 Tr. z kabaretu; **SOFIA**: 22 Audycja dla wszystkich; **LUKSEMBURG**: 22.05 Muzyka rozrywkowa; **LUBLANA**: 22.15 Koncert kwartetu mandolinistów; **SZTOKHOLM**: 22.15 Muzyka taneczna; **SOTTENS**: 22.20 Muzyka jazzowa; **LONDYN REG.**: 22.25 Muzyka taneczna; **MEDIOLAN**: 22.20 Recital fortepianowy Nino Rossi; **KOPENHAGA**: 22.30 Koncert kameralny.

23.00 **FLORENCJA**: Muzyka taneczna; **TULUZA**: 23 Muzyka taneczna; 23.15 Wesoła audycja; **MEDIOLAN**: 23.15 Muzyka taneczna; **BUDAPESZT**: 23.15 Muzyka cygańska.

„Niebezpieczne zabawy dzieci“

Wiele ludzi nie zdaje sobie sprawy, jak często dzieci ulegają nieszczęśliwym wypadkom podczas zabawy, jak często ulegają niebezpiecznym zranieniom, złamaniom rąk i nóg, jak często tracą wzrok, a nawet życie. Zwłaszcza groźne dla wzroku skaleczenia oka zdarzają się u dzieci często podczas nieodpowiedniej zabawy. Zwiększony doзор nad dziećmi i nad ich zabawami, czujność i opieka rodziców i wychowawców może uratować wiele dzieci od nieszczęśliwych wypadków i kalektwa. Na ten temat będzie mówił w rozgłośni krakowskiej dr Marian Wilczek, docent U. J. w piątek dnia 1. lipca o godz. 8.50 rano.

AKTUALNE SYLWETKI

Geoffrey Mander -- „enfant terrible“ parlamentu angielskiego

Interpelacje, które drogo kosztują...

LONDYN, w czerwcu.

Przez rozpalone od słońca ulice Londynu pędzi niezwykle wytworne auto. Staje przed majestatycznym budynkiem, centrum opinii publicznej świata: parlamentem. Wysiąda z auta średniego wzrostu, pięćdziesięcioletni mężczyzna, o bardzo żywych oczach i ruchach. Przechodzi szybkim krokiem obok kłaniających mu się portierów, a w kularach otaczają go natychmiast dziennikarze i koledzy. „Co pan dzisiaj kryje w zanadrzu, jaką ukrytą strzałę przeciwko premierowi“ — pytają. Człowiekiem tym jest poseł liberalny Geoffrey L. Mander.

Geoffrey Mander pochodzi z rodziny, której tablica przodków sięga 14 wieku. Rodzina dyplomatów i wielkich kupców. Wyrósł jak każdy zamożny Anglik, przygotowywał się już wcześniej do kariery politycznej — posiadał zręczną wazystkie zalety do tego zawodu konieczne: szybką orientację, niezwykłą energię i bardzo żywy i cięty język. Wtem przyszyła wojna Mander został porucznikiem lotnictwa. Cieńko ranny wrócił do kraju. Miesiącami całym życie jego wisiało na włosku.

Po zawarciu pokoju wrócił do życia politycznego, pracował gorliwie dniami i nocami, wstąpił do partii opozycyjnych liberatów i został wybrany do parlamentu, gdzie obecnie zastępuje okręg Wolverhampton. Nigdy nie należał, jak niektórzy twierdzą do Labour Party. Natomiast należy do — Mander Brothers Ltd. w Londynie i jest jednym z najbogatszych ludzi w Anglii, współwłaścicielem największej fabryki lakierów w Europie, a może i na całym świecie. Na wszystkich kontynentach, wszystkich krajach i wszystkich wielkich miastach posiada fabryka własne filie i agencje. Ale polityk G. Mander, nie pozwala nigdy na siebie wpłynąć fabrykantowi G. Manderowi. Kiedy Mussolini groził, że zamknie wszystkie filie i biura firmy Mander w Mediolanie — bo to absolutnie nie uchodzi, ażeby główny współwłaściciel, tak bezkompromisowo i tak bezwzględnie zwalczał faszyzm, a równocześnie zagarniał faszystowskie pieniądze, — oświadczył Mander krótko i zwięźle, że Duce może zamknąć wszystkie filie firmy w całym imperium włoskim.

W czasie, kiedy środkowa Europa wydawa-

ła się każdemu Anglikowi bardziej tajemnicza i niesamowita, niżli afrykańska puszcza czy indyjska dżungla, zwiedzał Mander — często w towarzystwie żony — Austrię, Niemcy, Czechosłowację, Węgry i Bałkan. Poznał te kraje bardzo gruntownie, i wyrobił sobie należyty pogląd, o sytuacji w poszczególnych krajach środkowo - europejskich.

Mander wie wiele i mówi niejedno co rząd angielski w swojej „splendid isolation“ wolałby przemilczeć. Jego pytania i interpelacje, szczególnie w kwestii uchodźców hiszpańskich i austriackich — którzy mu bardzo dużo zawdzięczają — wprawiały nieraz rząd w nieład zakłopotanie. W sprawach palestyńskich występuje często pos. Mander jako gorący sympatyk syjonizmu.

Niedawno zwrócił się pos. Mander do Chamberlaina z zapytaniem, jak zapatruje się rząd angielski na artykuł, który pojawił się w „New York Herald Tribune“, i który zaleca państwu demokratycznym jak najdalej idącą pobłażliwość wobec państw dyktatorskich, Anglii zaś doradza porozumienie z Mussolinim i Hitlerem. Kiedy premier Chamberlain odpowiedział niejasno i zaczął się wykręcać, pos. Mander zapytał całkiem otwarcie, czy pan premier udzielił wywiadu angielskiemu korespondentowi wspomnianego pisma.

W odpowiedzi Chamberlain nazwał Mandera „enfant terrible“ parlamentu angielskiego i dziwił się jego „ogromnej, nieszczęsnej ciekawości“. Już po 24 godzinach przyjaciel Mandera pos. Sinclair mógł udowodnić premierowi, że rzeczywiście udzielił wywiadu.

W ostatnich sześciu miesiącach postawił Mander nie mniej jak 436 takich „drażliwych“ pytań. Na 395 pytań otrzymał odpowiedzi usne, na 45 pisemne, 6 pytań pozostało bez odpowiedzi. A że rząd za każde pytanie w parlamencie musi wpłacać jedną gwineę (nieco więcej niż funt) przeto kosztowały rząd same pytania Mandera sporą sumkę. Często starał się Chamberlain, którego Mander szczególnie ostro atakuje, — pozbyć tego niewygodnego przeciwnika. Bez skutku. Mander zostawał i prawdopodobnie so stanie jeszcze i wtedy, kiedy Chamberlain opuści arenę życia politycznego.

(S)

Fantastyczna kariera Kemala Paszy

Sława Kemala Paszy narodziła się podczas wojny światowej, jako obrońcy Dardanelów. Podczas następnych, niespokojnych lat, dzięki swym zdolnościom oratorskim i wojskowym stał się wodzem nowej Turcji. 3-go marca 1924 r. pozbył się sułtana, organizując republikę świecką i kładąc kres dominacji kleru islamskiego. Od tego czasu narzucał narodowi jedną reformę po drugiej, aż nie pozostało prawie nic z dawnych tradycji.

Najpierw zabronił noszenia fezy. Dla przykładu ubrał w czapki swą gwardię przyboczną. Objeżdżając cały kraj, sam włożył szeroką panamę. Tłumy oniemiały ze zdziwienia: dla Turków „kapelusze“ był oznaką znienawidzonych cudzoziemców i chrześcijan. Gdy przykład nie podziałał, użył siły. Policja otrzymała rozkaz aresztowania noszących fezy.

Następnie Ghazi (zwycięzca) powołał prawników europejskich, by ułożyli nowe kodeksy, wzorując się w handlowym na Niemczech, w karnym na Italii, oraz w cywilnym na Szwajcarii. Zniesiona została poligamia i haremy. Panie, które dawniej nigdy nie ukazywały się publicznie bez za-

ślone i emuchów, obecnie pojawiły się w teatrze w towarzystwie męskim, a nawet grały w tenisa w partiach mieszanych. Nowa konstytucja pozwoliła wziąć udział w wyborach 2 milionom kobiet, a nawet zostać posłankami. 8-go lutego 1935 r. osiemnaście posłanek, wśród oklasków swych koleżół, złożyło przysięgę. Dziesięć z nich było nauczycielkami, cztery ławnikami, jedna lekarzem i dwie zajmowały się rolnictwem. I to w narodzie, gdzie od setek lat kobiety prowadziły egzystencję niemal roślinną. Zmieniono tradycyjne pozdrowienia, wprowadzono podanie ręki. Wschodnie lenistwo teraz nie w modzie, tradycyjny „kismet“ i wzruszenie ramion wywołuje zgorszenie.

Gdy Kemal Pasza objął rządy, 95% Turków zaliczało się do analfabetów. Obecnie ucza się wszyscy pisać i czytać, wszędzie są szkoły. Wszystkie większe miasta mają doskonałe kliniki, wszędzie wprowadzono odczyty i pokazy kinematograficzne dla matek o zdrowiu, higienie i wychowaniu.

Angora było to miasto wielce zaniedbane, w zimie bajoro, w lecie zbiorowisko zakurzonych — nędżnych chałup. Kemal sprowadził inżynierów i profesorów, by zbudowali stolicę.

Plan pięcioletni dał Turcji własne fabryki sukna, wyrobów bawełnianych i jedwabnych, skór, opon samochodowych i mebli. Poza jedną pożyczką wziętą od Sowieców, Ghazi finansuje swe plany z dochodów bieżących. Armia, marynarka i lotnictwo zostały zmodernizowane. Curtiss-Wright, towarzystwo amerykańskie, wybudowało fabrykę amunicji i nadesłało specjalistów.

Dr. MARIA HEFTER-TURNHEIMOWA

ardynuje jak czeremcha

Rabka willa „Oleśka“ ul. Peniatowskiego tel. 726

MALY FELJETON

ANDREE MAUROIS

członek Akademii Nieśmiertelnych.

O sztuce starzenia się

Są dwie metody pięknego starzenia się.

Przed wszystkim w ogóle się nie zestarzeć. Znam starców 80-letnich, którzy są młodymi ludźmi. Są żywego ducha, zachowują swój chód elastyczny i świeży kolor twarzy, a dziwnym zbiegiem okoliczności są to prawie zawsze mężczyźni, którzy mają za sobą życie wypełnione pracą często bardzo ciężką. Duża aktywność zdaje się konserwować: przykładem stary Clemenceau i stary Gladstone. Można też obserwować jak człowiek, który dotychczas wcale nie był stary, nagle wycofuje się w zacisze domowe, bądź to dlatego, że minął czas jego służby, albo że wzmawia w siebie, że sam sobie tego życzy. W kilku miesiącach starzeje się nagle o dziesięć lat. Człowiek bardzo zajęty nie ma czasu na starzenie się.

Co jednak czynić, gdy praca ucieka od starego człowieka? Musi się wtenczas sięgnąć po drugą metodę, która polega na tym, by się ze starością pogodzić. Może ona w ten sposób stać się okresem pogody, rezygnacji, a przez to szczęścia. Minęły czasy walki; skończyła się gra; czeka przystanek cichej śmierci; nieszczęście straciło swą grozę. Poznałem cały szereg cudownych starców, podobnych do mędrców naszych marzeń. Emerytura jest dla nich okresem czystej nieuwarunkowanej żądni wzięcia, w zawiścią na młodych, lecz raczej ich żalują, ponieważ walczyć muszą z burzliwym morzem życia. Pozbawioną ich pewnych radości, ale tym intensywniej używają tych radości, które im jeszcze pozostały. Wiedzą doskonale, jak niemądre jest udzielać rady, bo każdy musi przeżyć na swój sposób swoje życie. Jakżeż chętnie przysłuchujemy się, gdy czerpią z bogatych doświadczeń swego życia, unikając w ten sposób wyrzutów pod naszym adresem; a czasem, gdy trudność życia się komplikuje, prosimy ich nawet, by znowu wzięli na swe barki odpowiedzialność, którą tym chętniej im ofiarujemy, ponieważ wcale im na tym nie zależy.

A zia starość ma więcej ponad dwie postacie. Najgorszą postacią jest kurczowe trzymanie się tego, co od nas ucieka. Balzac opisał nam starca zakochanego, a jest to widok bardziej niż tragiczny. Kobieta, która nie chce się zestarzeć, pada ofiarą młodych awanturników. Każdy z nas zna starców, którzy nie chcą wypuścić cugli z rąk, narzucając despotyczną niewolę dzieciom swoim, które by ich kochały, gdyby ojcowie dopuścili ich do współodpowiedzialności za przedsięwzięcie. Znamy skąpych rodziców, którzy krótko trzymają syna lub córkę, nie wypuszczając s drżącej rąk władzy, która jest dla nich już tylko symbolem radości, bo jej faktycznie wykonywać nie mogą. Znamy też starych karierowiczów, których aż do godziny śmierci trawi zawiść.

Sztuka starzenia polega na tym, by być podporą młodej generacji, a nie przeszkodą, zaufanym przyjacielem a nie rywalem.

(tłum. —si)

Sprostowanie urzędowe

W związku z artykułem p. t. „A działo się to w Europie“ zamieszczonym w czasopiśmie „Nowy Dziennik“ Nr 492 z dnia 18 II. 1938 r., proszę z powołaniem się na par. 19 ust. pras. z 17 XII. 1862 r. o zamieszczenie następującego sprostowania urzędowego nadesłanego przez Ministerstwo Skarbu.

Zajęcie umów w Elektrowni Okręgowej w Sierszy Wodnej dokonane zostało przez organa Straży Granicznej na podstawie uzasadnionego podejrzenia, że nie wszystkie umowy zawarte przez wymienioną Elektrownię zostały należycie ostempiowane.

Podejrzenie zostało następnie potwierdzone po zbadaniu zajętych umów.

Postępowanie organów Straży Granicznej w opisywanym wypadku było zgodne z obowiązującymi ich przepisami i zostało zaaprobowane przez służbowe władze przełożone.

Za Starostę Grodzkiego:
(Mgr. Królikowski)

KUPON ZNIŻKOWY DO KIN ADRIA — ATLANTIC

Ważny 29 czerwca. Wyciąć i przedłożyć do wymiany w Kolekturze Zw. Inwalidów Grodzka 59 w Perfumerii N. Meersanda św. Marka 20 lub w Adm. „N. Dziennika“ Orzeszkowej /

PRZEGŁĄD GOSPODARCZY

Podbój gospodarczy Jugosławii

LENNO GOSPODARCZE

Jugosławia staje się lennem gospodarczym Niemiec. Ktoby miał co do tego wątpliwości, niech rzuci okiem na liczby następujące:

Wywóz niemiecki do Jugosławii osiągnął w r. 1932 wartość 482 milionów dynarów, w r. 1937 — 1.883 milionów dynarów.

Wywóz jugosłowiański do Niemiec w r. 1932 wyniósł 413 milionów dynarów, w r. 1937 — 1.848 milionów dynarów.

Podbój gospodarczy Jugosławii jest tylko jednym z momentów wielkiej ekspansji Niemiec w krajach naddunajskich i na półwyspie bałkańskim. Nietrudno było przewidzieć, że po Anschlussie III Rzeszy doloży wszelkich starań, aby wyciągnąć z tej operacji maximum korzyści, któreby pozwoliły jej skompensować wydatki i ciężary, związane z procesem wchłaniania Austrii. Berlin zdecydowany jest wyzyskać pozycję, jaką od bardzo dawna Wiedeń zajmuje na rynku finansowym Europy południowo-wschodniej.

MACKI PRZEMYSŁU

Efekty tej aktywności Niemiec są już widoczne. W Berlinie powstało towarzystwo o kapitale zakładowym 500.000 młk. „dla poszukiwania rud za granicą i szczególnie w Jugosławii“. Na czele tego towarzystwa stoją ludzie dr Schachta. Kapitał niemiecki już opanował przedsiębiorstwa kopalniane w Licha koło Czaczaku, które dotąd należały do Francuzów. Kapitały niemieckie zagarniają całą produkcję antymonu. Kopalnie antymonu w Montana przeszły w posiadanie grupy berlińskiej „Mittel-Europaischer Wirtschaftstag“, które uprzednio nabyło już znaczne jugosłowiańskie złożo ołowiu. Niemcy są również finansowo zainteresowane w kopalniach chromu i złota.

I. G. Farbenindustrie rozciągnęło swą działalność na Jugosławię, podobnie, jak na inne kraje bałkańskie. Ekspansja tego potężnego koncernu nie ograniczy się do wchłonięcia zakładów „Serum“ i towarzystwa „Patria“ w Suboticy. Największy niemiecki trust syntetycznych związków azotowych zapowiedział budowę wielkiej fabryki nieopodal Belgradu. Kapitał niemiecki wypiera kapitał amerykański, zainteresowany w jugosłowiańskim przemyśle elektrycznym. „Standard Electric“ mający swą siedzibę w Belgradzie, przeszedł pod kontrolę berlińskiej firmy „Mix et Genest“. Warto zaznaczyć, że dotąd Standard Electric był kierowany przez wielką paryską spółkę telefoniczną. Wreszcie Siemens uzyskał koncesję na instalację i dostawę kabla telefonicznego Belgrad—Sofia, Belgrad—Ateny.

WIEDEŃ OSRODKIEM PODBOJU

Przed Anschlussiem Niemcy żywiły zamiar założenia w stolicy Jugosławii banku, któryby ześrodkowywał wszystkie ich interesy czynne na półwyspie bałkańskim. Myśl ta została zarzucona. Banki wiedeńskie stanowią dla Rzeszy o wiele dogodniejsze ośrodki działania. Według najświeższych wiadomości, kapitał austriacki przyczynił się ostatnio do założenia kilkunastu przedsiębiorstw jugosłowiańskich, nad którymi sprawuje ścisłą kontrolę. Kapitał zaangażowany w tych zakładach sięga 100 milionów dynarów, zwiększając zasoby austriackie, ulokowane w Jugosławii, do sumy 500 milionów dynarów. Oczywiście, po Anschlussie kapitały te znalazły się pod kontrolą i dyspozycją Berlina.

Wszystko wskazuje na to, że Wiedeń, w myśl intencji kierowników Rzeszy, staje się ośrodkiem i sztabem polityki gospodarczej Niemiec na Bałkanie.

Zahamowanie rozwoju gospodarczego w maju?

Agencja Kabel podaje: Szybkie tempo, jakie charakteryzowało rozwój koniunktury gospodarczej w Polsce, doznało w maju pewnego zahamowania. W porównaniu z kwietniem, wydobycie węgla kamiennego spadło o 53 tys. tonn, zmniejszyła się ilość ropy przerobionej w rafineriach o 2 tys. tonn

produkcja surówki o 12 tys. tonn, stali o 13 tys. tonn, przędzy bawełnianej o 285 tys. tonn. Produkcja ropy i energii elektrycznej pozostała bez zmian, wzrosła natomiast produkcja cementu o 26 tys. tonn, przędzy jedw. sztucznej, celulozy i in.

Wskaźnik cen hurtowych obniżył się nieznacznie

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w maju wynosił, według danych GUS (przy podstawie rok 1928 = 100) 56.9 wobec 57.2 w kwietniu br. i 59.9 w maju 1937 r., obniżył się więc lekko w stosunku do poprzedniego miesiąca, a dość znacznie w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Wskaźnik żywności i używek w maju rb. 55.8 wobec 55.9 w kwietniu br. i 58.1 w maju 1937 r., artykułów rolnych krajowych 51.5 wobec 51.5 i 54.0, w tym ziemiopłodów 50.4 (47.6 i 55.8), a przetworów 57.3 (57.2 i 58.6) zwierząt rzeźnych 41.0 — (42.4 i 41.9), nabiału 42.6 (48.0 i 47.0), mięsa i słoju 48.3 (49.1 i 47.6).

Ogólny wskaźnik cen hurtowych artykułów przemysłowych wynosił 57.9 wobec 58.4 i 61.5, w tym surowców 56.0 (57.6 i 64.8), półfabrykatów 57.4 (57.5 i 59.5), wreszcie wyrobów gotowych 60.0 (60.1 i 61.0).

Znaczny wzrost protestów wekslowych

Liczba protestów wekslowych w maju br. zwiększyła się znacznie zarówno w stosunku do miesiąca poprzedniego jak i w porównaniu z majem r. 1937. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, zaprotestowano na terenie całej Polski ogółem 184.840 weksli na sumę 21.694 tys. zł wobec 164.286 sztuk na sumę 19.656 tys. zł w kwietniu r. b. i 145.330 sztuk wartości 17.397 tys. zł w maju 1937 r. Protesty wekslowe w poszczególnych województwach w maju br. przedstawiały się w tysiącach złotych następująco: Warszawa 5.369, woj. warszawskie 680, woj. łódzkie 3.168 w tym Łódź 2.548, woj. kieleckie 1702, lubelskie 1051, białosto-

kie 546, wileńskie 605, w tym Wilno 387, wojew. nowogródzkie 285, poleskie 297, wołyńskie 812, po znańskie 1231, w tym Poznań 533, woj. pomorskie 1400, w tym Bydgoszcz 258, Gdynia 326, woj. śląskie 1130, w tym Katowice 501, woj. krakowskie 1255, w tym Kraków 593, woj. lwowskie 1289, w tym Lwów 687, woj. stanisławowskie 515, tarnopolskie 359.

W pierwszych 5-ciu miesiącach br. zaprotestowano w Polsce ogółem 826.662 weksle na sumę łączną 98.594 tys. zł, gdy w analogicznym okresie poprzedniego roku 679.787 sztuk wartości 33.991 tys. zł. Protesty wekslowe zwiększyły się więc zarówno ilościowo jak i pod względem sumy w złotych.

Wzrost wkładów w kasach oszczędności

W miesiącu maju br. zaznaczył się wzrost wkładów w zarówno w PKO jak też w komunalnych i niekomunalnych kasach oszczędności. Ogólna suma wkładów wszystkich typów w PKO wynosiła na 31 maja rb. 1.000.284 tys. zł wobec 999.722 tys. zł na 30 kwietnia br., w czym wkłady na książeczkach oszczędnościowych wyrażały się kwotą 776.009 tys. zł wobec 776.075 tys. zł a na rachunkach czekowych 224.275 tys. zł wobec 223.647 tys. złotych.

W 353 komunalnych kasach oszczędności ogólny stan wkładów wynosił 826.004 tys. zł wobec 813.876 tys. zł na 30 kwietnia br., z czego wkłady na książeczkach oszczędnościowych 717.183 tys. zł wobec 712.669 tys. zł, a na rachunkach bieżących i otwartego kredytu 108.821 tys. (101.207 tys. zł).

W dwóch kasach niekomunalnych ogólna suma wkładów podniosła się z 33.558 tys. zł do 33.718 tys. zł, w tym lokaty na książeczkach oszczędnościowych zwiększyły się z 33.119 tys. zł do 33.198

tys. zł, a na rachunkach bieżących i otwartego kredytu z 439 tys. do 520 tys. zł.

Zniknęła statystyka karteli z Małego Rocznika

Agencja „Kabel“ zwraca uwagę na następujący fakt: w nowowydawanym Małym Roczniku Statystycznym na rok 1938 wprowadzono cały szereg zmian w porównaniu z wydaniem z lat ubiegłych M. in. brak jest w roczniku obecnym, w dziale VI „Przedsiębiorstwa, zrzeszenia gospodarcze“ — zwykle tam zamieszczanej statystyki karteli. — Przypomnieć wypada, iż w Małym Roczniku Statystycznym na rok 1937, tak samo zatytułowany dział zawierał na str. 107 tablice Nr 24 i 25, z których jedna podawała statystykę porozumień kartelowych w Polsce w latach 1919—1936 — druga — statystykę skartelizowanych spółek akcyjnych w Polsce w 1934 r. Obecnie tablic tych albo nawet analogicznych — nie ma. Fakt ten zasługuje tym bardziej na uwagę, że po okresie wzmożonej akcji antykartelowej na początku 1937 r., karteli przybywa systematycznie po kilka w ciągu miesiąca.

Na wysyłanie za granicę weksli i czeków — specjalne zezwolenia

Komisja Dewizowa wydała wyjaśnienie w sprawie wysyłania za granicę weksli i czeków. W myśl nowej instrukcji o obrocie pieniężnym z zagranicą w okresie ograniczeń dewizowych, należy na wysyłanie z Polski czeków i weksli w listach uzyskać specjalne zezwolenie Komisji Dewizowej. Niezależnie od tego oddziały Banku Polskiego i banki dewizowe czynić będą odpowiednie adnotacje na wekslach i czekach przeznaczonych do wysłania za granicę.

Niebezpieczne eksperymenty z przemysłem szczecińskim

Przemysł szczeciński stanowi bardzo poważną dziedzinę gospodarczą, odgrywającą poważną rolę w eksporcie. Nektóre miasta słyną jako ośrodki, w których od wielu lat skoncentrowały się sortownie szczecińskie. Obecnie w niektórych rzeźniach zainstalowano własne sortownie. Są to rzeźnie miejskie. Jedna z takich sortowni zbankrutowała na sumę 1 miliona zł, jednak nie odstraszyło to innych pomysłów przedsiębiorców.

Tymczasem wskutek konkurencji samorządu i osobliwego „etatyzmu“ szczecińskiego firmy szczecińskie nie mogą istnieć. Traci na tym eksport, bilans handlowy a przede wszystkim walka z bezrobociem.

KRAKOWSKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

KRAKÓW, 28 czerwca. Pšenica jednolita dworska czerwona 27.50—27.75, biała 27.50—27.75, zbierana targowa 27—27.25, żyto jednolite dworskie 23—23.25, zbierane targowe 22.75—23, jęczmień jednolity dworski 18.25—18.75, przemysłowy 17.25—17.50, pastewny 16.75—17, owies jednolity dworski 20.25—20.75, zbierany targowy 19.75—20, zadeszczony 19—19.25, Mąka pszenna gat. I. 30% 46—47.50, gat. I 50% 44.75—45.75, gat. IA 65% 41—42, razowa 95% 35.50—36, gat. II 30—45% 38.50—39, gat. IIA 50—65 32—32.50, pastewna 13.50—14, mąka żytnia okręgu krakowskiego gat. I. 50% 36—36.50, gat. I. 65% 34.50—35, razowa 95% 27.50—28, gat. II 50—65% 20.50—21, mąka żytnia okręgu poznańskiego gat. I. 50% 36.5—37.25, gat. I. 65% 35.25—35.75. Otreby pszenne 10.75—11. Tendencja i obroty: pszenica 76, lekko zwyżkowa. standard. mialkie 11—11.25, średnie 9.50—10, żytnie stand. żyto 52 zwyżkowa, jęczmień — spokojny, owies 10 spokojny. Ogólny obrót 536 ton, tendencja ogólna ożywiona.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

POZNAŃ, 28 czerwca. Ceny orientacyjne: żyto plus 10 groszy, mąka żytnia wszystkie gatunki plus 50 groszy. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja i obroty: pszenica 135 ożywiona, żyto 552 zwyżkowa, jęczmień 60 spokojna, owies 12 spokojna.

LONDYŃSKA GIEŁDA METALI.

LONDYN, 28 czerwca. Cynk 13 1/4—3/8 na 3 mies. 13 1/4—9/6, Cyna 18 5/8—3/8 na 3 mies. 186—1/4. Straits 188 1/4, Ołów 14 1/4—3/16 na 3 mies. 14 3/8—7/16, Miedź 37 2/16—5/16, term. 3 mies. 37 1/2—9/16, Elektrolit 41 1/4—42 1/4, Złoto 140.2.

W ORŁOWIE, JASTARNI, KARWII, HALLEROWIE i na HELU nabyć można „Nowy Dziennik“ w kioskach Tow. „Ruch“.

KRONIKA

CZERWIEC

29

SRODA

Wschód słońca
3 g 25 m

Zachód słońca
8 g 00 m

30 Siwon 5698

żydowskie koedukacyjne gimnazjum kupieckie w Krakowie

zawiadamia, że egzamin wstępny do klasy pierwszej odbędzie się dnia 30 i 31 sierpnia b. r. Warunki przyjęcia: ukończona 6-ta lub 7-ma klasa szkoły powszechnej i 13-ty rok życia. Sekretariat urzęduje podczas dyżurów w godz. od 10-tej do 2-giej, ul. Stradomska 10, tel. 164-40.

Losowanie książeczek premiowych serii V

Dnia 27 czerwca 1938 r. odbyło się w P. K. O. drugie publiczne premiowanie książeczek oszczędnościowych serii V grupy C.

W premiowaniu brały udział książeczki, na które wniesiono wszystkie wkładki za nbiegły kwartał w terminie do dnia 31 maja 1938 r.

Premie po zł. 500.— padły na nr nr: 805785 828645 836729 840715 855880.

Premie po zł. 250.— padły na nr nr: 801956 802867 804231 804853 809737 812095 813875 819578 831258 831751 834176 835155 836082 838626 853496 853546 855129 861459 861948 862725 863449 865583 867713 868327 868761.

Premie po zł. 100.— padły na nr nr: 801035 801094 801250 801539 801838 802237 802331 803658 803669 804599 805743 806240 806998 807239 807943 809249 809265 810458 810737 810974 811136 812690 813943 813991 814016 814231 814543 815518 815708 816624 819343 821207 821847 822100 823406 825594 826220 828113 829588 829941 830717 830876 833769 834056 834072 834427 838055 837875 837892 837892 839274 839519 841157 841270 844352 844818 844975 845209 848297 848297 848698 850228 851674 851866 852179 852225 852576 853119 853502 853713 854328 854394 854418 854428 854815 855369 855490 856562 857221 859310 860059 861173 861328 861454 862756 863766 864533 866018 866214 866437 866579 867189.

Premie po zł. 50.— padły na nr nr: 800174 800274 800288 800891 800934 801235 801254 801270 801367 802257 802259 802466 802482 802527 802592 802854 803221 803424 803808 804083 804159 804810 804921 805177 805180 805293 805479 805505 805614 805621 806093 806366 806512 806686 806798 808099 808992 809367 809484 811180 812562 812751 813054 813191 813539 813671 813902 813966 814105 814150 814523 814725 814753 815232 815695 815951 815954 815992 817460 817473 817948 818147 818265 818265 818331 818370 818426 818461 818903 819552 819557 819915 820355 820569 820660 820803 821281 821341 321655 821752 821849 822008 822758 822915 822947 823220 823361 823367 823435 823691 823715 824951 825057 825295 825377 826385 826516 826769 826843 827445 827729 827984 828061 828452 828586 828614 829152 829425 829511 829525 829908 830288 830328 830410 830410 830661 831103 831212 831228 831401 831646 831922 832199 833158 833185 833589 834041 834399 834526 835114 835816 836180 836224 836475 837023 837204 837527 837645 837908 839138 839769 840315 840371 840527 840967 841016 841780 842017 842570 842854 844486 845458 845638 845824 845948 846465 847109 847321 847547 847694 847718 847830 848798 849147 849305 849328 849954 850009 850216 850594 851233 851346 851975 852299 852495 852536 852721 852869 853631 854010 854246 855454 855717 855807 855906 856121 856351 856354 856538 856805 856814 856937 856983 857472 857818 858212 858482 858578 859079 859119 859288 859549 859551 859808 859842 859856 859871 860574 861775 862005 862024 862114 862126 862126 862275 862407 862459 862664 862679 862779 862895 862922 863205 863524 863929 864147 864168 864890 864914 864928 864997 865652

Żyd. Akad. Koło Miłośników Krajoznawstwa urządza KOLONIĘ WYPOCZYNKOWĄ NAD NAROCZĄ

NA WILEŃSZCZYZNIE — od 15 VII. do 5 VIII.

Zgłoszenia i informacje: ul. św. Marka 18 m. 8 od godz. 3—4

Posiedzenie Rady Centralnej i Komitetów Okręgowych

W czwartek, dnia 30 bm. odbędzie się posiedzenie Rady Centralnej Organizacji Syjonistycznej zach. Małopolski i Śląska z udziałem delegatów wszystkich Komitetów Okręgowych z następującym porządkiem dziennym:

1. Ostatnie wypadki w Palestynie i sytuacja polityczna w Palestynie;
2. Zadania konferencji w Ewian;
3. Sprawa utworzenia reprezentacji ogóln żydowskiej na całą Polskę;
4. Stan pertraktacji między Światowym Związkiem Ogólnych Syjonistów a Zje-

- dnoczeniem Ogólnych Syjonistów;
5. Sprawa unifikacji Organizacji Syjonistycznej w Polsce;
6. Dyskusja;
7. Wnioski i ewentualia.

Posiedzenie rozpocznie się o godz. 8-mej wiecz i odbędzie się w lokalu „Wiza”, przy ul. Szewskiej 4, I. p.

X

Komitety Okręgowe są niezależnie od osobnych zaproszeń zaproszone do udziału niniejszym komunikatem.

866251 866760 866879 866914 867232 867268 868149 868478 868515.

Ogółem padło 358 premii na sumę zł. 29.650. O wylosowanych premiach właściciele książeczek są powiadomieni listownie.

Należy zaznaczyć, że zasadą wkładów oszczędnościowych premiowanych serii V-iej jest stały wzrost liczby premii w miarę wzrastania wkładów na książeczce, przy czym po otrzymaniu premii, książeczki nie tracą swej wartości, lecz nadal biorą udział w następnych premiowaniach pod warunkiem regularnego opłacania dalszych wkładek.

Premie wylosowane w poprzednim premiowaniu dotychczas nie podjęte: po zł 100.— nr nr: 808903 809991.

po zł 50.— nr nr: 802930 835544 845454.

Poczta w święto

Dziś w środę dn. 29 bm. z powodu przypadającego święta Piotra i Pawła, będzie czynny jedynie główny urząd pocztowy w godzinach 9 — 11 rano.

Doręczanie korespondencji listowej nie odbędzie się, natomiast normalnie doręczane będą przesyłki pośpieszne.

Nagrody państwowe za najlepsze filmy polskiej produkcji

Premier Sławoj-Składkowski i szereg ministrów ustanowili nagrody z okazji ogólnopolskiej wystawy filmowej, która otwarta będzie we Lwowie w dniu 3 września w ramach Targów Wschodnich. Podczas tej wystawy demonstrowany będzie m. in. obraz ilustrujący rozwój kinematografii w Polsce, a złożony z fragmentów filmów, nakręconych w ciągu 25 lat.

Ile kosztować będzie bilet lotniczy do Kowna

Nawiązanie komunikacji około 10 lipca

Przygotowania do uruchomienia regularnej komunikacji powietrznej na linii Warszawa—Kowno, która stanowić będzie jeden z odcinków wielkiej linii północnej Warszawa—Helsinki, są w pełni. Mimo lądowań w Kownie, czas przelotu na tej linii nie ulegnie przedłużeniu, gdyż kursowanie samolotów przez obszar Litwy, a nie, jak dotąd drogą obok nad granicą łotewską, skróci trasę. Koszt przelotu pasażerskiego z Warszawy do Kowna wynosić będzie zł. 51 gr. 50. Pierwsze samoloty komunikacji pasażerskiej do Litwy wyruszyć mają około 10 lipca, przy czym połączenia z Kowne. i przewidziane są 6 razy w tygodniu z wyjątkiem niedziel. Równocześnie nastąpi otwarcie komunikacji pocztowo-lotniczej między Polską a Litwą. Taryfa listów lotniczych obliczona jest według stawek stosowanych przy ekspedycji listów lotniczych zagranicę.

Bezpośredni wagon Kraków — Wisła

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych komunikuje: Dla umożliwienia letnikom bezpośredniego przejazdu z Krakowa do Wisły uruchamia Dyrekcja O. K. P. z dniem 29 czerwca b. m. do odwołania wagon bezpośredni 2-giej i 3-ciej klasy z Krakowa do Wisły. Kraków odj. godz. 7 min. 32, Wisła przyj. godz. 12 min. 13 i z powrotem Wisła odj. godz. 19 min. 25 Kraków przyj. godzina 23 min. 55.

Restauracja zamku królewskiego w Nowym Sączu

Miasto Nowy Sącz przystąpiło obecnie do odbudowy zamku królewskiego w N. Sączu. Rozpoczęto restaurację zarówno wewnątrz, jak i zewnątrz, przy czym najkonieczniejsze roboty pragnie miasto ukończyć przed 15 sierpnia tak, żeby w czasie „Dni Górskich“ nowosądecki zamek Jagiellonów mógł być zwiedzany przez turystów.

Konduktor wypadł z Lux Torpedy

Z Lux-Torpedy jadącej z Krakowa do Warszawy pod Radomiem z niewyjaśnionej dotychczas przyczyny wypadł w czasie biegu na tor konduktor, 57-letni Wiktor Machejek. Ciężko rannego przewieziono do szpitala w Radomiu.

Śmierć na przejeździe kolej

Na przejeździe kolejowym w pobliżu stacji Rozki na linii Radom—Skarżysko pociąg towarowy najechał na parokonną furmankę, rozbijając ją doszczętnie. Jadący wozem 18-letni Zdzisław Grabski z Wierzbicy został zabity na miejscu. Również zabite zostały obydwie konie.

KOLONIA TOWARZYSTWA RYGOROZANTÓW. KRYNICA-ZDRÓJ. Komfortowe pensjonaty „Dana“ i „Kotwica“ wygodne pomieszczenia. Wykwintne 6-ociorasowe wyżywienie na żądanie dietetyczne. Cena za turnus 4 tyg. zł 120.— PIWNICZNA-ZDRÓJ. Komfortowy pensjonat „Szałachetka“ w najpiękniejszej części Piwnicznej tuż nad piaskami. Wykwintne 5-ociorasowe wyżywienie, na żądanie dietetyczne. Cena za turnus 4-tygodniowy zł 95.— ULGI KURACYJNE. INDYWIDUALNE 66% ENLIKI KOLEJOWE Z KAŻDEJ MIEJSCOWOŚCI W OBIE STRONY (należy załączyć 2 zdjęcia formatu 4x6) OSTATNIE DNI ZGŁOSZEN. Informacje i ogłoszenia w Towarzystwie Rygorozantów (Zydowski Dom Akademicki) Lwów ul. św. Teresy 26a. Tel. 280-41 w gość. od 9 do 16 P. K. O. Nr 504-697. W razie sapytania piemnego należy załączyć znaczek na odpowiedz. 4618k

X. KOLONIA AKADEMICKA „HASZACHAR-PRZEDŚWITU“ odbędzie się w miesiącach lipcu i sierpniu w ZAKOPANEM. Kolonia mieści się w pięknie położonej, komfortowo urządzonej willi „Flora“. Wikt pensjonatowy 5 razy. Kuchnia koszerna. Przy willi boisko sportowe, w pobliżu komfortowa pływalnia. Gry i zabawy, imprezy towarzyskie i kulturalne, wyieczki w Tatry pod fachowym kierownictwem. Cena za pobyt 4 tygodniowy 92 Zł. (łącznie z wszystkimi kosztami manipulacyjnymi). WYJAZD PIERWSZEGO TURNUSU NASTAPI 5 LIPCA (WTÓREK). ZGŁOSZENIA I INFORMACJE w SEKRETARIACIE PRZY UL. DETLA 11 II p. OD 7.30—8.30 WIECZ. ORAZ TELEFONICZNIE NR 173-33 OD 1.30 DO 2.30 POPOŁ. 6146k

FENOMENAŁNY JASNOWIDZ W KRAKOWIE. Do miasta naszego zawitał na parodniowy pobyt, smany psycholog, grafolog, telepata i jasnowidz cudotwórca. Imponujący ten, prawdziwie patriarchalny typ, ponad 60 letni człowiek z długą brodą, odcytuje w fenomenalny sposób najtajniejsze myśli człowieka, zasmakujając się niezwykle łatwo z jego przeszłością, przeżościami i przyszłością. O zdolności jasnowidzenia cudotwórca Rosenbluma świadczy najdobitniej przedłożona przesła gruba książka, zawierająca słowa usnania władz, urzędnów, instytucyj i powatnych osobistości dla jego niezwykłych zdolności telepatycznych. W Krakowie zabawi tylko kilka dni i przyjmuje codziennie od 9 rano do 9 wieczór w hotelu Müllera, przy ul. Dietlowskiej 41, pokój nr 14.

Projekt ustawy o udziale czynnika obywatelskiego w orzecznictwie karnym odroczone do sesji zwyczajnej

Warszawa, 28. 6. (Sin.) Dziś obradowała komisja prawnicza Sejmu. Poseł Sioda referował rządowy projekt ustawy o udziale czynnika obywatelskiego w orzecznictwie karnym, stwierdzając, że jest to wykonanie rezolucji, uchwalonej przy zniesieniu instytucji sędziów przysięgłych. Referent przedłożył tezy tej nowej ustawy. W dyskusji pierwszy zabrał głos poseł dr Sommerstein, domagając się odrzucenia projektu, gdyż projekt ten nie wprowadza czynnika obywatelskiego, ale sędziów niejako urzędowych, powołanych przez ograniczone grono ludzi, na których ma wpływ administracja, a szczególnie prokurator. Tacy sędziowie nie będą mogli odzwierciedlać nastrojów społeczeństwa. Poza zasięgiem działania czynnika obywatelskiego w orzecznictwie karnym pozostaną pewne działy przestępstw o podkładzie i skutkach politycznych, np. przestępstwo tzw. wyborcze, popełnione przez wpływanie lub też fałszowanie.

Następnie zabiera głos poseł Wiślicki, który wypowiada się przeciwko tej ustawie. Także poseł Morawski i Olszewski krytykują zasady tej ustawy. Broni ustawy min. Grabowski, który dowodzi, że skasowanie instytucji sądu ludowego nie może odżyć, a czynnik obywatelski znajdzie się właśnie na podstawie nowej ustawy.

Po południu toczyła się długa dyskusja, przy czym były rozbieżne zdania na temat tzw. czynnika obywatelskiego w sądach, tzn., że dużo posłów, członków komisji wątpiło, czy projekt ustawy uwzględni istotnie czynnik obywatelski w sądownictwie. Po długiej dyskusji przeważała opinia, że projekt ustawy należałoby, wobec tego, że jest bardzo skomplikowany, odroczyć do sesji zwyczajnej. Opinię tę podzielił p. minister sprawiedliwości, tak że projekt ten zostanie przez rząd wycofany.

Posłanka Prystorowa i pos. Mincberg głosują wspólnie!

Warszawa, 28. 6. (Sin.) Komisja aprobacyjna przystąpiła dzisiaj do rozpatrywania projektu ustawy o obrocie zwierzętami gospodarskimi oraz obrotu hurtowego mięsem. Projekt ustawy referował poseł Dębicki, który wskazał na konieczność unormowania obrotu hurtowego mięsem, dowodząc, że 80 procent handlu znajduje się w rękach żydowskich. Poseł Marchlewski oświadcza, że uwzględniając momenty rolnicze nie należy jednak pominąć momentów handlowo-gospodarczych. O ustawie wypowiada się również poseł Łubieński, który zaznacza, że będzie ona szkodliwa dla rolników. Posłanka Prystorowa uważa, że niedopuszczalnym jest, aby wiązać obywatela tym, komu on ma sprzedawać. Jeśli obywatel nie ma do kupującego zaufania, to mu nie sprzeda. Wypowiada się ona za rejestracją handlujących

bydłem na podstawie opinii izb gospodarczych.

Poseł Mincberg uważa, że poseł Dębicki nie przytoczył żadnych silniejszych argumentów poza argumentem żydowskim. Wie on, że wywody jego nikogo nie przekonają, ale uważa, że rolnicy ustosunkują się negatywnie do projektu. Zgłasza wniosek, aby wszyscy ci, którzy mieli prawa na zasadzie dotychczasowych orzecpisów, nie byli tych praw pozbawieni. Posłanka Prystorowa zgłasza poprawkę o skreślenie z ustawy punktu, ograniczającego sprzedaż na targowiskach. Poprawka ta została odrzucona i zgłoszona ją jako wniosek mniejszości przez posłankę Prystorową i posła Mincberga. Ten paradoksalny układ rzeczy, wspólnego głosowania autorki ustawy ubojowej i jej przeciwnika, wywołał wielkie wrażenie na sali.

Wybory do Izby Lekarsko-dentystycznych

Warszawa, 28. 6. (A) W najbliższym numerze Monitoru Polskiego ukaże się zarządzenie komisarza rządowego Izby lekarsko-dentystycznych, p. Wojnarskiego, który ustalił, że wybory do Izby lekarsko-dentystycznych odbędą się w Warszawie dnia 11 września, w Krakowie 11 września, w Poznaniu 25 września, w Wilnie 2 października. Między 5—23 października Izby te ukonstytuują się i następną Izba

lekarsko-dentystyczna rozpocznie swą działalność dnia 1 listopada.

Komisarz rządowy Izby lekarsko-dentystycznych wydał okólnik, w myśl którego lekarzom-dentystom, którzy nie zgłoszą się do rejestracji do dnia 28 lipca, grozi grzywna w wysokości do 500 zł. areszt zaś do 6 tygodni, oraz jako karę dodatkową skreślenie z listy, a nawet zamknięcie gabinetów.

Zażalenie obrońców Michalskiego — odrzucone

Warszawa, 28. 6. (A) Sąd Apelacyjny odrzucił dziś ostatecznie zażalenie obrońców Idzikowskiego i Michalskiego przeciwko postanowieniom o aresztowaniu. Michalski i Idzikowski pozostają więc w więzieniu aż do czasu uprawomocnienia się wyroku.

Kiedy władze skarbowe mogą odrzucić księgi handlowe

Warszawa, 28. 6. (A) Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał wyrok w sprawie od-

rzucenia ksiąg handlowych przez władze skarbowe. N. T. A. ustalił, że sam fakt niezgodności zapisu w księgach handlowych oraz informacje, zaczerpnięte z ksiąg handlowych innej firmy nie mogą jeszcze spowodować dyskwalifikacji ksiąg. Jeżeli władza skarbowa ma wątpliwości co do prawidłowości wyjaśnień płatnika w sprawie zachodzących sprzeczności pomiędzy księgami obu przedsiębiorstw, to jest jej obowiązkiem ustalić fakty drogą odpowiednich dochodzeń. Jedynie na zasadzie ustalonych faktów mogą władze skarbowe odrzucić księgi handlowe.

Obrady komisji administracyjnej

Warszawa, 28. 6. (Sin) Na przedpołudniowym posiedzeniu komisji administracyjnej uchwalono projekt ustawy o zabezpieczeniu sprzedaży przedmiotów codziennego użytku. Projekt ten referował poseł Snopczyński. W dyskusji zabrał głos poseł Łubieński, który uważa, że ustawa tego rodzaju winna obowiązywać w czasach wyjątkowych, w czasie wojny, i zgłosił w tym kierunku odpowiednią poprawkę. Poseł Karwiński przyłączył się do opinii posła Łubieńskiego. Poseł Mincberg uważa, że życie gospodarcze można regulować środkami gospodarczymi a nie administracyjnymi i popiera poprawkę posła Łubieńskiego. W czasie przerwy uzgodniono poprawki i przyjęto projekt ustawy.

Następnie przystąpiono do rozważania projektu ustawy w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi oraz w sprawie obrotu hurtowego mięsem. Ustawę referuje poseł Dębicki. Projekt ustawy został zmieniony w kierunku całkowitego wyodrębnienia i uniemożliwienia agentom brania udziału w sprzedaży i kupnie zwierząt gospodarskich.

Plenarne posiedzenie Senatu

Warszawa, 28. 6. PAT. Plenarne posiedzenie Senatu wyznaczone zostało na piątek dnia 1 lipca b. r. na godz. 10 rano. Na posiedzeniu tym nastąpi uczczenie pamięci śp. St. Cara, marszałka Sejmu R. P.

Tego samego dnia Senat rozpatrzy szereg projektów ustaw, które uchwalą do dnia 1 lipca komisje senackie.

Konferencja w Min. Przemysłu i Handlu

Warszawa, 28. 6. PAT. W nawiązaniu do na rady gospodarczej, odbytej w Wilnie 1 grudnia ub. r. odbędzie się w dniu 5 lipca br. w Min. Przemysłu i Handlu konferencja z udziałem przedstawicieli resortów gospodarczych, oraz przedstawicieli władz państwowych, samorządowych i społeczeństwa ziem północno-wschodnich.

Konferencja poświęcona będzie zarówno omówieniu dotychczasowej realizacji wysuniętych na naradzie wileńskiej postulatów z zakresu podniesienia gospodarczego ziem północno-wschodnich, jak też i omówieniu nasuwających się aktualnych w tym zakresie problemów.

Eksport cukru

Warszawa, 28. 6. (Sin) Niektóre polskie cukrownie otrzymały większe zamówienia na cukier dla firm angielskich. M. in. Anglia zakupiła 4 tysiące ton cukru nierafinowanego, który zostanie oczyszczony w rafineriach angielskich. Większy transport cukru zostanie przesłany do Finlandii.

Plaga narkomanii

Warszawa, 28. 6. (Sin) Poważne zaniepokojenie w kołach lekarskich spowodowała wzrastająca w Polsce plaga eteromanii. Eter rozpoznał się na terenie województw zachodnich i wśród górali na Podhalu. — W wielu wsiach narkotyzuje się do 30 procent mieszkańców. Skutki są groźne.

Notowanie waluty litewskiej na giełdach polskich

Warszawa, 28. 6. (Sin) W przyszłym miesiącu ma nastąpić wprowadzenie oficjalnej waluty państwa litewskiego na giełdach polskich.

Zatwierdzenie wyroku na Maruszczykę

Warszawa, 28. 6. (Sin) Sąd Najwyższy rozpatrywał sprawę skazanego na śmierć Maruszczyki. Wyrok został zatwierdzony.

Przedstawiciel Szwajcarii przy rządzie gen. Franco

Bern, 28. 6. PAT. Rząd związkowy mianował swym przedstawicielem przy rządzie generała Franco radcę legacyjnego Eugeniusza Broje, dotychczasowego charge d'affaires w Budapeszcie.

Odprawa starostów wojew. kieleckiego

Kielce, 28. 6. Pod przewodnictwem p. wojewody kieleckiego dr Działosza odbyła się odprawa starostów i prezydentów miast z terenu woj. kieleckiego. Przedmiotem odprawy były sprawy porządkowo-sanitarne, plan dalszej akcji podniesienia estetycznego wyglądu osiedli, zasada trwałego nadzoru i utrzymania osiągniętych rezultatów, oraz wytyczne co do opinionowania wniosków odznaczeniowych dla osób, które położyły zasługi około podniesienia kultury osiedli, domów i mieszkań.

Burze w powiecie miechowskim

Olkusz, 28. 6. Nad pow. miechowskim przeszły kilkakrotnie burze z piorunami powodując liczne pożary. Od piorunów spłonęły m. in. stodoła Jana Żywota w Luborzycy, stodoła Wojciecha Donca w Luborzycy i zabudowania Walentego Ćwiklińskiego we Wroninie gm. Wierzbno.

Ponadto spłonęły zabudowania gospodarskie Władysława Głanasa w Wysocicach gm. Rzeżuśnia, w Markocicach gm. Racławice, spaliły się zabudowania Wiktorii Szczęśnakowej oraz żywy inwentarz znajdujący się w stajni.

— 00 —

40-godzinny tydzień pracy w U. S. A.

Waszyngton, 28. 6. (R) Z Białego Domu donoszą, że prezydent Roosevelt podpisał w sobotę teksty uchwalonych niedawno ustaw, ustanawiających maksymalny czas pracy tygodniowej na 40 godzin i ustalający minima płac robotniczych. Ustawy te obowiązywać mają na przeciąg lat trzech.

Powódź w Styrii

Wiedeń, 28. 6. PAT. Trwające wczoraj w ciągu kilku godzin w północno-zachodniej Styrii burze połączone z ulewami zalały w powiecie Hartberg uprawne pola, niszcząc zupełnie tegoroczne zbiory. W wezbranych wodach utonęło również wiele sztuk bydła. W całym powiecie doznały poważnych uszkodzeń drogi, a 8 mostów zostało zerwanych.

Dempsey wierzy w Louisa

Paryż, 28. 6. W tych dniach były bokserki mistrz świata wszystkich wag Jack Dempsey obchodził 43-ą rocznicę urodzin i z tej racji udzielił dziennikarzom wywiadu na temat szans kandydatów do tytułu mistrza świata w wadze ciężkiej.

Zdaniem Dempsey'a — Joe Louis utrzyma tytuł mistrzowski aż do r. 1950. „Jestem pewien, — powiedział Dempsey, — że nie ma na świecie boksera, któryby wytrzymał z Louisem 5 minut walki“.

Ostatnie notowania giełdowe

TOWARY KOLONIALNE

NOWY JORK, 28. 6. Kawa Rio nr. 7, 4 3/4 (4 3/4) Kawa Santos nr. 4, 7 1/4 (7 1/4), lipiec 4,31 (4,34) wrzesień 4,40 (4,41), Kakao 5 1/8 (5 1/8), lipiec 4,80 (4,76), wrzesień 4,90 (4,91)

BAWEŁNA

NOWY JORK, 28. 6. 8,82 (8,81), lipiec 8,72—8,72 (8,71—8,72), październik 8,69—8,69 (8,72—8,72),

KORZENIE

LONDYN, 28. 6. Tapioka Fair czerwiec-lipiec 12,12, Pieprz czarny loco 3.—, Pieprz Singapore czerwiec-lipiec 2,62, Goździki Zanzibar czerwiec-lipiec 8.—, Papryka cif lipiec-sierpień 67.—

DEWIZY

PARYŻ, 28. 6. Londyn 177,90 Nowy Jork 3590, Zurich 823,125, Amsterdam 1986,50, Berlin 1446,25

EFEKTY

NOWY JORK, 28. 6. American Car 95,20 (95.—) American Car et Foundry 23,50 (24,12), Am. Tobacco 78.— (79.—), Chrysler 55,50 (75,50), Douglas Aircraft 48,75 (47,25), Fisk Rubber 6,62 (6,37), Eastman Kodak 167.— (166.—), General Electric 39,50 (40,12), General Motors 35,50 (36.—), Anaconda 29,75 (30,37), Bethlehem Steel 56,37 (58,12), Intern Nickel 47,87 (49.—), Tennessee Corp. 7.— (6,87), Shell Union 14,75 (14.—), Standard Oil 51,87 (52,50),

METALE

LONDYN, 28. 6. Platyna 6,62, Wolfram cif 55—58 Srebro 19,06, Złoto 140,9.

Odpowiedź gen. Franco na notę brytyjską jeszcze nie nadeszła!

Londyn, 28. 6. (R). Prem. Chamberlain oświadczył dziś w Izbie Gmin, że odpowiedź rządu w Burgos na brytyjską notę protestacyjną przeciw bombardowaniu statków anielskich dotychczas

nie nadeszła. Ambasador brytyjski w Hendaye otrzymał instrukcję poczynienia u rządu w Burgos odpowiednich kroków celem przyspieszenia udzielenia tej odpowiedzi.

Walke ze zdrajcami zapowiada czeski min. sprawiedliwości

Praga, 28. 6. (PAT) Min. sprawiedliwości dr Derer na zebraniu młodzieży demokratycznej w Davinskiej Nowej Wsi wygłosił przemówienie, zapowiadające w niezwykle ostrej formie walkę ze „szkodnikami państwa i zdrajcami“. „Urzednicy państwowi, pracownicy przedsiębiorstw państwowych i instytucyj, jak również wszyscy nauczyciele i księża,

k którzy otrzymują część pensji ze skarbu państwa — mówił minister — będą oddani pod sąd, gdyby zawinili przeciwko całości, suwerenności i formie demokratycznej państwa lub gdyby brali udział w takich organizacjach, które pracują przeciwko całości i suwerenności republiki“.

Szwajcaria wyznaczyła delegatów na konferencję w Evian

Bern, 28. 6. (O). Rada związkowa przyjęła zaproszenie rządu Stanów Zjednoczonych na konferencję, która ma zająć się sprawą emigrantów austriackich i ewentualnie politycznych uchodźców niemieckich. Konferencja ta odbędzie się 6 lipca w Evian nad jeziorem geneńskim. Rząd szwajcarski wyznaczył swoich delegatów.

skiej, następnie zaś na obecnej sesji parlamentu szwajcarskiego ustawa o tzw. reformie finansowej, upadła przy końcowym głosowaniu większością jednego głosu.

Ustawa ta przewidywała zmianę odpowiednich postanowień konstytucji i miała na celu osiągnięcie równowagi budżetowej na drodze normalnej, nie zaś na podstawie ogłaszanych w ostatnich latach dekretów rządowych. Wynik głosowania stawia rząd szwajcarski w trudnej sytuacji, a przede wszystkim departament finansowy, choć dymisja rady zw. Meyera nie jest na razie prawdopodobna.

Ustawa o reformie finansowej — upadła

Bern, 28. 6. PAT. Dyskutowana od długiego już czasu, naprzód na łamach prasy szwajcar-

Nastrój nieufności w Meksyku

Meksyk, 28. 6. PAT. Rząd meksykański zrezygnował z projektu emisji pożyczki wewnętrznej w kwocie 110 miln. pesów która miała być wypuszczona na podstawie upoważnienia parlamentu z dnia 8 kwietnia rb. Celem pożyczki było — jak wiadomo — zdobycie środków na odszkodowanie zagranicznych towarzystw na-

ftowych.

Rezygnacja rządu z emisji pożyczki tłumaczona jest — wbrew wersji oficjalnej — ogólnymi trudnościami, przez które przechodzi gospodarka meksykańska, a które są pogłębione przez wzrastający nastrój nieufności.

Drugi odczyt dra Kostki

Katowice, 28. 6. (K). Onegdaj przed mikrofonem Polskiego Radia w Katowicach wygłosił odczyt naczelnik wydziału przydziałnego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego dr. Kostka jako II. część prelekcji p. t. „Co czytać o sprawie żydowskiej?“ Prelegent przytoczył cały szereg cytat z książek napisanych bądź to przez znanych historyków żydowskich oraz obiektywnych nie-Zydów. Prelekcję mówca zakończył tymi słowami:

„Tak więc przed rzucaniem genialnych projektów rozwiązań kwestii żydowskiej trzeba przede wszystkim przestudiować dotychczasową literaturę, dalej nie zapominać o tym, że tak jak w 18 wieku, tak i dziś ta sprawa mniejszościowa, jest nie tylko sprawą wewnętrzną Polski, ale i niestety bardzo niebezpiecznym in-

strumentem w polityce pewnego mocarstwa. Piszcie zresztą o tym i prasa, że sąsiadowi naszemu bardzo zależy na tym, aby rozsądzić młody organizm państwowy Polski, aby skłócić nas wewnętrznie i wreszcie sprawą żydowską przysłonić problem o wiele ważniejszy i trudniejszy, mianowicie problem wychowania: moralnego, zawodowego i militarnego Narodu Polskiego“.

— < > —

Teraz potępiają!...

Bukareszt, 28. 6. PAT. W procesie członków b. partii „Wszystko dla kraju“ kilku oskarżonych duchownych oraz jeden profesor uniwersytetu złożyło oświadczenie, potępiające zasady tej partii i przyrzekające lojalną służbę nowemu państwu i cerkwi.

„Sprawiedliwość“ stało się zadość!

Jerozolima, 28. 6. (ZAT). Wysoki Komisarz Palestyny MacMichael odrzucił dziś ostatnią petycję złożoną przez obrońcę Ben Josefa. Oświadczył on, że nie widzi powodu do zmiany decyzji naczelnego dowódcy sił zbrojnych w Palestynie.

Obrońca Ben Josefa otrzymał dziś pismo od naczelnego dowódcy sił zbrojnych w Palestynie gen. Haininga. Píše on, że nie może zmienić

decyzji, aprobującej wyrok śmierci na Salomona Ben Josefa.

Londyn, 28. 6. (ZAT). Minister kolonii Mac Donald przyjął dziś prezydenta NOS Żabotyńskiego. Audiencja trwała 35 minut. Jak się dowiaduje ZAT-na, minister oświadczył, iż nie może uczynić nic, aby zmienić decyzję gen. Haininga, który zatwierdził wyrok śmierci.

Palestyna okryta żałobą

Demonstracje protestacyjne. — Stan wyjątkowy w Jerozolimie. Tłumiony krzyk bólu

Jerozolima, 28. 6. ZAT. Od wczesnych godzin popołudniowych żydowska Palestyna stała dziś pod znakiem wznoszonej w Akko szubienicy, na której stracony będzie Ben Josef. W całym kraju panuje powszechna żałoba. W godzinach popołudniowych na murach Jerozolimy rozplakatowano odezwy naczelnego rabinatu, wzywając ludność żydowską do przerwania pracy i gromadzenia się w domach modlitwy. Niebawem opustoszały wszystkie lokale. Restauracje, kawiarnie i inne lokale zostały zamknięte. Fabryki, warsztaty i sklepy przerwały pracę. Przedstawienia w teatrach i kinach odwołano. Nastąpiła pozorna cisza, pod którą odczuwano się powszechne podniecenie i wzburzenie umysłów.

Przed wieczorem ulice wypełniły się tłumami, które w grupach rozprawiały o szubienicy w Akko. Na miasto wyszły liczne patrole policji w hełmach stalowych, będące oznaką stanu pogotowia policyjnego. Na murach ukazały się odezwy Waad Haleumi i nadrabinatu, wzywające społeczeństwo żydowskie do samoopanowania, spokoju i nie porywania się do jakichkolwiek wystąpień, podsyktowanych wzburzeniem i gniewem, dławiącym serca Żydów w tej chwili.

Tel Awiw przypominał dziś wieczorem miasto spodziewające się oblężenia nieprzyjaciela. Ulice pogrążone są w ciemnościach. Neonowe światła reklam zostały zgaszone, wszystkie lokale zamknięte, natomiast ulice były przepełnione. Od czasu do czasu powierzchnią ciszę przerywały okrzyki protestacyjne.

Jerozolima, 28. 6. (ZAT). Dziś wieczorem doszło w Jerozolimie do dwukrotnej demonstracji protestacyjnej przeciw jutrzejszej egzekucji w Akko. W demonstracji wzięli udział Żydzi, którzy opuszczali domy modlitwy po nabożeństwie na intencję uratowania przed szubienicą Ben Josefa. Policja rozprysła demonstrantów. W czasie demonstracji policja dokonała kilku aresztowań. Niezwłocznie po rozproszeniu demonstrantów władze ogłosiły w Jerozolimie stan wyjątkowy, wydając zakaz ruchu ulicznego między godziną 8 wieczór a 6-tą rano. Niebawem po ogłoszeniu stanu wyjątkowego policja przystąpiła do usuwania z ulic spóźnionych przechodniów. Na jednej z ulic rozegrała się przykra scena. Pięciu policjantów angielskich z podniesionymi pałkami gumowymi ścigało przechodniów, wznosząc okrzyki: Jutro stracony będzie na szubienicy. Ci sami policjanci pobili poważaną obywatelkę jerozolimską, Reginę Trok, która stała przed wejściem do swego domu, przyglądając się nagonce policji.

* * *

Warszawa, 28. 6. (ZAT). Kierownictwo NOS i bawiący w Warszawie poeta Uri Cwi Grinberg wystosowali dzisiaj wieczorem do rabina Barucha Markusa w Haifie telegram z prośbą o zakomunikowanie jego treści Ben Josefowi w godzinie ostatniej pociechy. Telegram brzmi następująco: Szczęśliwy, kto w cieniu szubienicy opromieniony jest aureolą sprawy żydowskiej. Błogosławiony jesteś, żeś na to zasłużył.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Wiedeń, 28. 6. (B). W związku z wiadomościami o zarządzeniu komisarza Bürckla w sprawie zwolnienia pracowników żydowskich w firmach żydowskich stwierdzają, że zarządzenie takie nie zostało wydane i chodzi raczej o mistyfikację. Przeciwno winnym wdrożono dochodzenia.

Londyn, 28. 6. (B). Jak donosi Reuter z Wiednia, dwaj czołowi duchowni katolicy dr Höhn i dr Hollenschteiner zostali aresztowani i zesłani do Dachau. Również hr. Hoyos, ostatni prezydent rady związkowej ma zostać zesłany do Dachau.

Budapeszt, 28. 6. (B). Generał niemiecki von Keitel udał się dzisiaj na inspekcję pogranicza czesko-węgierskiego. W kołach dyplomatyczno-wojskowych Budapesztu twierdzą, że wizyta gen. von Keitla na Węgrzech miała służyć celom strategicznym.

Hankou, 28. 6. (B). Jak donoszą z źródeł chińskich, sześć japońskich okrętów wojennych zostało dziś zatopionych na rzece Jangtse.

Podjęcie bezpośredniej komunikacji między Krakowem a Wieliczką

Od dnia 27. bm. godz. 22.35 podjęto bezpośrednią komunikację między Krakowem a Wieliczką i z powrotem, tak w ruchu pasażerskim jak i w ruchu towarowym, wszystkimi pociągami przewidzianymi rozkładem jazdy ważnym od dnia 15-go maja 1938 r.

Min. świętosławski ustąpi?

Warszawa, 28. 6. W kołach politycznych rozszalała się pogłoska, jakoby prof. Świętosławski miał opuścić Politechnikę Warszawską i zrezygnować ze stanowiska ministra WR i OP. Stać by się to miało na skutek prywatnych zabiegów przemysłu węglowego który chce pozyskać prof. Świętosławskiego jako wybitnego specjalistę w dziedzinie koksownictwa na stanowisko w tej gałęzi przemysłu.

Poinformowani utrzymują, że pogłoska o opuszczeniu przez ministra Świętosławskiego katedry w Politechnice Warszawskiej jest nieprawdziwą, natomiast zabiegi przemysłu węglowego będą prawdopodobnie uwieńczone pomyślnym rezultatem. W takim razie p. minister rzekłby się godności w rządzie.

Obrady zjazdu legionistów

Wilno, 28. 6. PAT. Na dzisiejszym zjeździe legionistów w Wilnie po przemówieniu płk. Urycha odczytana została deklaracja legionowo-peowiacka.

Rozmowy sztabowe francusko-tureckie

Antiochia, 28. 6 (R) Rozmowy przedstawicieli sztabów francuskiego i tureckiego trwają nadal. Obie strony osiągnęły już całkowite porozumienie co do zasad i obecnie omawiane są szczegóły współpracy pomiędzy sztabami.

Pogłoski o przybyciu do Sandzaku oddziałów armii tureckiej, jak oświadczają w kołach poinformowanych, są przedwczesne.

Kronika krakowska

Interwencje krakowskich właścicieli realności

Prezydium Izby Własności Nieruchomej Miejskiej dla Woj. Krak. w składzie: prezes Izby Inż. Kolek sekretarz dr. Finder oraz radca Hildebrand, w wykonaniu uchwał Walnego Zgromadzenia delegatów Izby interweniowało w Warszawie, a to u posłów w sprawie ordynacji wyborczej dla miast. Dalej odbyło prezydium szereg konferencji w Ministerstwie Skarbu w sprawach kredytowych, oraz w sprawie konwersji zobowiązań hipotecznych papierami Towarzystw Kredytowych miejskich.

Równocześnie odbyła się w departamencie Min. Skarbu konferencja w sprawie podatków realnych oraz wykładni i stosowania wymiarów podatkowych przez Urzędy Skarbowe. W konferencji tej wzięli obok delegatów Izby z Krakowa także udział przedstawiciele Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli domów m. Warszawy, zaś konferencji przewodniczył p. naczelnik Departamentu Dr Rajs, przy udziale dyr. Izby Skarbowej Gózikowskiego.

Następnie delegaci Izby wyjechali do Lwowa, celem odbycia rozmów z Dyrekcją Związku Komunalnych Kas Oszczędności dla Małopolski, a to w sprawie uruchomienia kredytów remontowych dla własności nieruchomości w związku z masowymi nakazami remontów i odnawian fasad domów. Rozmowy odbyły z dyr. Związku Kom. Kas Oszczędności p. Wagnerem.

Z Muzeum Narodowego

Wystawa zabytkowych zegarów w pałacu Ksawerego hr. Pusłowskiego przy ul. A. Potockiego 10 cieszy się liczną frekwencją i uznaniem zwiedzających. Obejmując około 250 zegarów mechanicznych, wśród nich grupę zegarów grających, daje doskonały przegląd sztuki zegarmistrzowskiej od XVI wieku do połowy XIX. Specjalnie wydany katalog tej wystawy z 30-toma podobiznami najciekawszych zegarów objaśnia zwiedzającego nie tylko o samych eksponatach, ale także i o rozwoju sztuki zegarmistrzowskiej, przy czym uwzględnia zegarmistrzostwo i wybitnych mistrzów tego kunsztu w Polsce, a przede wszystkim w Krakowie.

Pociąg popularny do Andrychowa

Liga popierania Turystyki w Krakowie organizuje 3-go bm. (niedziela) wycieczkę pociągiem popularnym z Krakowa do Andrychowa na zawody pływackie na największym basenie Polski za 3.60 zł. w obie strony. Ojazd z Krakowa godz. 6.10 rano, przyjazd do Andrychowa godz. 9.20, odjazd z Andrychowa godz. 19.20, przyjazd do Krakowa godzina 22.05.

W programie: 1) Powitanie gości, 2) kąpiel w basenie, 3) wycieczka autami pod przełęcz Kocierską, 4) popołudniowe zawody pływackie, 5) koncert orkiestry i dancing na werandzie basenu 6) pożegnanie wycieczki.

Za okazaniem karty kontrolnej (biletu kolejowego) uczestnicy wycieczki korzystają z wydatnych zniżek.

Fabrykanci niemieccy fałszują polskie stemple urzędowe

W sądzie krakowskim toczył się wczoraj proces B. Brandstättera, oskarżonego o przechowywanie 9 niemieckich zapalniczek, pochodzących z przemysłu. Brandstätter pozostawał pod zarzutem nabycia w Katowicach 9 zapalniczek i przewiezienia ich do Krakowa, gdzie ukrył je pod podłogą sklepu. Rozprawa zakończyła się zasądzeniem Brandstättera na 3 miesiące aresztu.

Duże wrażenie na sali rozpraw wywarły zeznania przodownika Straży Granicznej Waruszyńskiego, który stwierdził, że niektórzy fabrykanci niemieccy zaopatrują wyprodukowane przez siebie zapalniczki stemplem Polskiego Monopolu Tytoniowego, co ułatwia ich przemysł i sprzedaż w Polsce.

Znowu napad pod Uniwersytetem

W poniedziałek wieczorem około godziny pół do dziesiątej, siedzieli na plantach pod głównym gmachem uniwersyteckim towarzystwo złożone z 11 osób, pań i panów, wśród których było kilku artystów-malarzy. W pewnej chwili padła przed ławkę faszka z jakimś cuchnącym płynem. Był to widocznie sygnał, gdyż jak na dany znak wyłonili się z ciemności jacyś młodzi, bardzo przyzwyczajeni ubrani młodzieńcy uzbrojeni w laski, którzy zaczęli okładać siedzących spokojnie na ławkach ludzi. Zrobiło się zamieszanie, w czasie którego napastnicy zbiegli. Parę osób dotkliwie poturbowano.

Stosunki bezpieczeństwa na tym odcinku plant, szczególnie w godzinach wieczornych stają się coraz bardziej niezdrowe.

Przeszkody przy budowie gmachu Żydowskiej Szkoły Rzemiosł -- usunięte wyrokiem sądu.

Podczas budowy nowego gmachu Żydowskiej Szkoły Rzemiosł (Gimn. Mechaniczne) przy ul. Podbrzezie napotkał Wydział Szkoły na trudności ze strony najmniej spodziewanej. Oto mimo że budowa rozpoczęta została zgodnie z obowiązującymi przepisami, na podstawie konsensu budowlanego, wydanego przez magistrat i województwo, właściciel przylegającego domu Dawid Felsen postanowił za wszelką cenę rozpoczętą budowę udaremnić. W tym celu wszczął on spór o mur graniczny najpierw przed komisją budowlaną, a gdy to nie pomogło, wniósł on za pośrednictwem adwokata Dra Brylińskiego pozew do sądu przeciwko Tow. Żydowskiej Szkoły Ludowej i Średniej o zakaz budowy.

Na skutek skargi Felsena sąd wydał zabezpie-

czenie powództwa przez chwilowy zakaz dalszej budowy. Ze swej strony pozwane Towarzystwo wniosło do sądu podanie o wyznaczenie terminu i przesłuchanie świadków celem wykazania, że pretensje Felsena są całkowicie nieuzasadnione. Wczoraj odbyła się w sądzie grodzkim cywilnym rozprawa przed sędzią Dr Aywasem. Po wysłuchaniu świadków i przemówieniach stron sąd wydał wyrok, mocą którego uchylono zabezpieczenie powództwa cywilnego i zezwolono na podjęcie dalszej budowy.

Towarzystwo Żydowskiej Szkoły Ludowej i Średniej zastępowało adwokaci Dr Ludwik Lustbader i Dr Juda Zimmermann. Felsena zastępował adw. Dr Bryliński.

Połowa realności i lokali krakowskich wymaga remontu

Zarząd Miejski w Krakowie i Krak. Starostwo Grodzkie podają do wiadomości:

9 Komisji obwodowych lustracyjnych w związku z akcją nad podniesieniem stanu sanitarno-porządkowo-budowlanego i wyglądu miasta przeprowadziło na terenie Krakowa w czasie od 24 maja br. do 23 czerwca 1938r. kontrolę realności oraz lokali przemysłowo-handlowych w łącznej ilości 8347. Zarządzeń porządkowo-sanitarno-budowlanych wydano 4534. Dotychczas zarządzeń tych wykonano w całości 1645, wykonano częściowo 443., a w toku wykonania jest 642. Komisje obwodowe lustracyjne oraz organa Policji Państwowej wygotowały 1920 doniesień do Starostwa Grodzkiego, celem wdrożenia postępowania karno-administracyjnego o przekroczenia porządkowo-sanitarno-budowlane; rozpraw karnych przeprowadzono w Sta-

rostwie Grodzkim 1730.

Władze administracyjne ponownie zwracają się z apelem do właścicieli realności, zakładów przemysłowych i innych, aby ze względu na dobro miasta i interes własny ściśle przestrzegali przepisów sanitarno-budowlano-porządkowych, oraz stosowali się wydanych zarządzeń, w przeciwnym bowiem razie wydane zarządzenia będą z całą surowością egzekwowane. Równocześnie Starostwo Grodzkie zwraca uwagę, że umieszczanie jakichkolwiek bądź napisów na murach, parkanach i t. p. jest w myśl obowiązujących przepisów niedozwolone, a winni przekroczeń będą surowo karani. Starostwo Grodzkie przypomina, iż właściciele realności względnie innych obiektów są obowiązani do niezwłocznego usuwania takich napisów pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Dyżury lekarzy i aptek

Dziś mają dzienny dyżur lekarze: Balski L. — Król. Jadwigi 65, tel. 159-90, Tepper A. — Kalwaryjska 7, tel. 134-52, Rychwicki Wl. — Szewska 21, tel. 143-86, Perlberger Cz. — Rakowicka 8/12.

Nocny dyżur mają lekarze: Sokołowski A. — Basztowa 24, tel. 142-04, Neuwelt St. — Kalwaryjska 1, tel. 124-47, Tochowicz L. — Pijarska 5, tel. 177-37, Bachowa Ch. — Dietla 35, tel. 112-29.

Dziś mają nocny dyżur apteki: Szczepańska 1, Mikołajska 4, Stradom 6, Senatorska 5, Krowoderska 74, Plac Zgody 18, Rakowicka 12, Madalińskie-go 7.

Zebranie przemysłowców żyd. w Krakowie

Dziś o godz. 11.15 przed poł. odbędzie się w lokalu Biura Palestyńskiego przy ul. Wielopole 9 parter zebranie przemysłowców żydowskich z udziałem wiceprezesa Związku Przemysłowców w Palestynie p. dyr. Echtmanna, który wygłosi referat n. t. „Stan przemysłu palestyńskiego i widoki jego rozwoju“. P. dyr. Echtmann bawi w Polsce jako delegat z ramienia Agencji Żydowskiej dla Palestyny.

Zapełniają się areszty

W godzinach nocnych przeprowadzono obławę na terenie miasta Krakowa, w czasie której zatrzymano 26 osób za różne przestępstwa. Nadto organa P. P. doprowadziły i zatrzymały: 1) do stwierdzenia tożsamości 23 osoby, 2) za drobne kradzieże 3 osoby, 3) za opilstwo 4 osoby, 4) za wykryt. przeciw porz. publ. 7 osób.

Tragiczny karambol

Nowacki Stanisław rolnik zam. w Morsku gm. Koszyce, w czasie nieostrożnej jazdy wozem jedno-konnym ul. Szczepańską w kierunku Rynku Głównego, potrącił jadących na motocyklu Zbigniewa Nowickiego (lat 20) stud. W. S. H. i Władysława Nedzowskiego (lat 24) handlowca.

Wskutek potrącenia, motocykl przewrócił się, a jadący na nim, upadając na jezdnię, doznali ciężkich uszkodzeń na ciele. Po opatrzeniu rannych przewieziono ich na klinikę U. J. — Według orzeczenia lekarza — Nedzowski doznał pęknięcia czaszki, zaś Nowicki ma dużą ranę na głowie, stan ich zdrowia jest ciężki, Nowackiego zatrzymano.

— PRZYSZŁOŚĆ-HEATID (Grodzka 71) Dziś 7.45 Piętarne Zebranie uczestników II Turnusu Obozu Morskiego w Orłowie Morskim. Wyjazd w dniu jutrzejszym o godz. 16.30.

Aresztowania w związku z nadużyciami w jednym z lombardów krakowskich

Jak słychać, dokonano ostatnio w Krakowie aresztowań, pozostających w związku z nadużyciami w lombardzie jednej z instytucji kredytowych. — Sprawa jest narazie przedmiotem śledztwa, tak, że bliższe szczegóły nie są znane. Pogłoski mówią jednak, że chodzi tutaj o dość poważne kwoty.

STOW. ŻYD. SŁUCH. U. J. „OGNISKO“ oraz STOW. ŻYD. MED. U. J. W KRAKOWIE urządzają kolonie wypoczynkowe w lipcu i sierpniu DLA AKADEMİKÓW I INTELIGENCJI ŻYD.: W ORŁOWIE MORSKIM. Komfortowa willa, wykwinny wikt, doskonała plaża morska, urozmaicony program, radość i wypoczynek nad morzem. CENA ŻŁ 158.— W JAREMOZU wygodne pomieszczenie, doskonała kuchnia, malownicza okolica, interesujące wycieczki i ciekawe imprezy. CENA ŻŁ 95.— W KRYNICY: komfort w pomieszczeniu i utrzymaniu wygoda i przyjemność, miłe towarzystwo, urozmaicony program, zabawa i wypoczynek. CENA ŻŁ 128.— Na wszystkich koloniach niski klimatyczny i kolejowy. ZGŁOSZENIA NA POZOSTAŁE WOLNE MIEJSCA PRZYJMUJE I INFORMACJI UDZIELA: STOW. ŻYD. SŁUCH. U. J. „OGNISKO“, — KRAKÓW, PRZEMYSKA 3, TEL. 107-64. OD GODZ. 12-13.30 I 19-20.30

— ZWIĄZEK INŻYNIERÓW zawiadamia, że urządza wycieczkę pociągiem popularnym do Chelmska dnia 29 bm. celem zwiedzenia fabryki Baty.

Uprasza się członków o wykupienie biletów w sekretariacie „Makkabi“ w Krakowie, Mikołajska 9, o godz. 9-tej rano. Odjazd z Krakowa 10.30.

Dziś rozstrzyga się mistrzostwo Krakowa w piłce nożnej

Mecz Chelmek—Makkabi, który rozegrany będzie dziś o godz. 5-tej pop. w Chelmsku rozstrzygnie o tym, która z drużyn krakowskich stanie się najpoważniejszym faworytem do tytułu mistrzowskiego. Zainteresowanie tym meczem jest w Krakowie olbrzymie, czego dowodem specjalny pociąg, wyjeżdżający z Krakowa dziś o godz. 10.30 przedp. Osoby chcące wziąć udział w wycieczce winny zgłosić się na dworcu przed odjazdem pociągu.

— SEKCJA KOLARSKA Ż. K. S. MAKKABI urządza dnia 3 lipca br. wyścig wewnętrzny klubowy na dystansie 50 km o memoriał hłp. Samuela Singera, długoletniego członka Zarządu sekcji. Start biegu o godz. 8 rano na rogatce wielickiej.

— PLYWACKIE KURSY organizuje Ż. K. S. Makkabi, ul. Mikołajska 9, godz. urz. 7-9.

Jest do oddania

Generalne przedstawicielstwo

na artykuł markowy branży kolonialnej na Kraków i okolice. Reflektanci -kupcy, szczególnie tacy, którzy już pracowali na podobnych stanowiskach, posiadający pewien kapitał i mogący złożyć gwarancję za skład i inkaso, zechcą ręcznie pisane oferty z podaniem wysokości mającego do dyspozycji kapitału wysłać do Towarzystwa Reklamy Międzynarodowej w Warszawie, Sienkiewicza 14 pod szyld „WK 459“

Zdrowowiska

WAKACJE w Słonecu i Radości spędza młodzież szkolna w Instytucie G. Spierera na Krzemionkach. Tel. 104-55. Zbiórka odzieni. Wolnica la o godz. 8-ej. Przedszkole o godz. 8.30. —

RABKA willa „LALKA“ PENSJONAT DLA DZIECI I MŁODZIEŻY pod kierownictwem prof. Jaryczowera, opieka pedagogiczna, wikt pierwszorządny. — Miejsce jeszcze dla 20-30 uczniów. Zgłoszenia do dnia 3 lipca przyjmuje Anna Jaryczowera, Kraków, Kalwaryjska 1. 3143g

RABKA. Pełnokomfortowy pensjonat „KRYNICA“ dla DZIECI I MŁODZIEŻY otwarty. Zarząd: Dr med. Saba Blumenstock-Kahanowa i Dora Blumenstockówna kierowniczką przedszkola. — Zgłoszenia Kraków, Miodowa 17 m. 2 od 3-5. 3064g

NIE-Willi — lecz KOMFORTOWY PENSJONAT — „SKALISTE“ Szczyrk poleca pokoje słoneczne z pięknym widokiem duży ogród co leżakowania. Sobota i niedziela Dancing we własnym zarządzie. — Kuchnia wykwinna. Ceny przystępne. Zarząd Lola Kluger-Wohlfeilerowa. 4541k

ZAKOPANE — „PALACE“. Reprezentacyjny, nowoczesny, 50 pokojowy hotel-pensjonat poleca się na sezon letni. Zarząd — jak dotychczas — Lustigowie. Telefon 16-51. Ceny pensji od zł 6.—. 4131k

ZAKOPANE „MAGNOLIA“ pod zarządem Bronisławy Austern-Spanlangowej i Wery Hamerschlag. — Bieżąca ciepła, zimna woda. Słoneczne tarasy, las. 4201k

ZAKOPANE — renomowany LUKSUSOWY pensjonat „SPLENDID“ obok Drogi DO BIAŁEGO tel. 1099. — NOWOCZESNY KOMFORT. Prospekty na życzenie.

ZAKOPANE „GRANIT“

Pełnokomfortowy Pensjonat z własnym parkiem, plażą i natryskami. Wykwinna kuchnia rytualna p. Guści Geifen.

RABKA komfortowy pensjonat „SANATO“ pięknie położony, centrum, kuchnia wykwinna i dietetyczna, ogród, freblanka, telefon Nr 368 pod fachowym zarządem R. Markheimowej i R. Eintrachtowej. 4120k

RABKA, — willa „IRYS“, pięknie położona, polana las. — Opieka dla dzieci. Kuchnia rytualna. Zarząd: Panzerowa-Grünkrautówna. 3065g

RABKA. — Pensjonat „ELJASZÓWKA“ — telefon 198, nowoczesny komfort, — ciepła, zimna woda w pokojach, łazienki, kuchnia wykwinna. — Ceny bajecznie niskie. Zarząd: właściciele Teichlerowie. 4646k

MORSZYN-ZDRÓJ. Drowa Sohreierowa i Mgr Rosnerówna polecają pierwszorządny pełnokomfortowy i dietetyczny pensjonat „Sanato“. 4881k

KRYNICA, pełnokomfortowy pensjonat PODHALE — poleca się. Brandowa. 4167k

KRYNICA pełnokomfortowy pensjonat „ŚWIATOWID“ pod zarządem doktorowej Gärberowej — blisko Nowych Łazienek, centralnie położony, — wykwinna kuchnia. 4391k

SZOZYRK. — Pensjonat BAJKA poleca od 15 maja pokoje duże i słoneczne. — Willa położona w samym centrum, posiada obszerny ogród. Światło elektryczne. Kuchnia ściśle rytualna. — Tel. 21. Pod zarządem B. Wolfowej. 2720k

ZAKOPANE. Pierwszorządny pensjonat dla dzieci i młodzieży. Prześliczne położenie, wzorowa fachowa opieka. Zgłoszenia: Dr Maria Kliczka „MONTANA“ ul. Strążyska, Tel. 11-75. 4649k

PENSJONATY kupują meble lakierowane w specjalnym składzie: Bracka 6. 4638k

ZAKOPANE. Pensjonat pod „SZAROTKAMI“, telefon 18-50 — pod zarządem H. ZIEGERA poleca pokoje pełnokomfortowe, bieżąca ciepła i zimna woda w pokojach. Kuchnia rytualna. Ceny na czerwiec niskie. 3258k

MŁODZIEŻ NA KOLONIE W KOWANCU przyjmują pod opiekę. — Zgłoszenia PROF. REDER, Kraków, — Dietla 97/15 od 7-9 wiecz. -- tel. 165-46. 4554k

KOLONIE LETNIE TOW. ŻYD. SŁUCH. PRAWA U. J. K. WELWOWIE W ZEGIESTOWIE I ZALESZCZYKACH. Piękne miejscowości, pierwszorządne pomieszczenie, — wykwinny wikt, doborowe towarzystwo precyzyjne wycieczki zapewniają każdemu najmilsze i najprzyjemniejsze spędzenie wakacji. CENA ZA TURNUS 4-TYGODNIOWY WYNOŚI W ZEGIESTOWIE ŻŁ. 105.— W ZALESZCZYKACH ŻŁ. 98.— INDYWIDUALNE ZNIŻKI KOLEJOWE 66% Z KAŻDEJ MIESCOWOŚCI. Zgłoszenia i informacje: Tow. Żyd. Słuch. Prawa U. J. K. Lwów ul. Małeckiego 3. Zamiejscowi załączają znaczek na odpowiedź. 4617k

Pocztę szyfrową inseratową

naależy wrzucić w skrzynkę pocztową dnia

tylko do skrzynki

wmurowanej w bramie przed „Nowym Dziennikiem“ a którą opróżnia się 6 razy dziennie.

Wolne posady

CHŁOPIEC do praktyki poszukiwany. — Zgłoszenia: Nussbaum, wyroby gumowe Poselska 17. 3132g

CHŁOPIEC do posyłek potrzebny. Zgłoszenia: Mülsztejn Grodzka 60. 3131g

POTRZEBNA natychmiast panna samodzielna buchalterka, bilansistka z niemieckim. Zgłoszenia do Administracji „Nowego Dziennika“ sub „8650g“. 3126g

STENOGRAF(KA) niemiecki rutynowany, do rozmów międzymiastowych (3 godziny wieczorne) poszukiwany. Zgłoszenia z podaniem warunków pod „Gabelberger“ do biura ogłoszeń Stattera. 4620k

POSZUKUJĘ ozeladnika fryzjerskiego, siłę męską ewentualnie z ondulacją. — Oferty: A. Kuchel, Gorlice. 4660k

ZASTĘPCA. Poznańska — dobra prezencja, pierwszorzędną referencje poszukiwany. Zgłoszenia „1516“ — Kraków, Skrytka 64. 4684k

KWALIFIKOWANI wychowawcy, wychowawczynie i huralistka zgłoszą się tylko osobiście od Instytutu Spierera na Krzemionkach. 8634g

Posad poszukują

BUCHALTER-bilansista — siła pierwszorzędną samodzielny korespondent, obejmie posadę półdniową. — Zgłoszenia: Administracja „Nowego Dziennika“ pod „8665g“. 3135g

TECHNIK dentystyczny. — samodzielny, poszukuje posady w Krakowie lub na prowincji. Oferty do Administracji „Nowego Dziennika“ pod „Rutynowany“. 8654g

BILANSISTKA — korespondentka, maszyna — nie miecki, poszukuje posady — awent. zastępstwa. Zgłoszenia: „4622“. „Nowy Dziennik“. 4622k

ZAJMĘ się gospodarstwem w lepszym domu. Zwinną, czystą, wymagania skromne. Zgłoszenia pod „Pracowita“ „Nowy Dziennik“. 3120g

Rano, wieczór i w południe Lody PINGWIN chłodzą cudnie.

PRZYJMUJĘ do szycia, chodzę po domach, wykonuję wszelkie przeróbki. Liser, Sebastiana 31. m. 9. 2729g

OPIEKUNKI noworodków, wychowawczynie, pielęgniarki do chorych, masażystki poleca — przyjmuje Stowarzyszenie, Kraków, Szewska 21/8 tel. 181-99. 4654k

Kupno

NUSZONA garderobę kupuje, placę najlepsze ceny. — Goldberg, Gazowa 11. Tel. 168-21. 2951g

OBICIA MEBLOWE, przybory tapicerskie — najtaniej Fischman, Kraków, Grodzka 2. telefon 119-34.

OKAZYJNA sprzedaż sukna wełen, jedwabi i t. p. za bezcen. — „BŁAWATNIA OKAZYJNA“, Krakowska 6 I. p. 8117k

PLUSKWI tępi doszczętnie oryginalny płyn JOK. Drogeria SCHAPSENHANA, Kraków, Plac Nowy.

KRAWAT zakupisz najtaniej w specjalnym składzie krawatów „Record Cravates“ Kraków Florjańska 35, telefon 143-83. Własna wytwórnia. Hurt-Detal. 2697k

POKÓJ frontowy elegancko umeblowany, osobne wejście do wynajęcia. Mała 4. m. 3. (Przeznaczenia Zwierzynieckiej). 3142g

UMEBLOWANY komfortowy pokój, osobne wejście zaraz do wynajęcia. Sarego 14. 3140g

TRZYPOKOJOWE mieszkanie komfortowe, słoneczne, centrum. Wiadomość: Librowszczyzna 1. m. 8. między 9—11 i 3—5. 3138g

DWUPOKOJOWE, trzech pokojów komfortowe — pokój frontowy, wprost klatki schodowej. Czapskich 3. 4645k

Do najważniejszych placówek inkasowych w Polsce

naależy:

SPOŁDZ. BANK KREDYTOWY

KRAKOW, STRADOM 15

załatwia inkaso weksli szybko, solidnie i tanio.

Sprzedaj

LODOWNIE „Ideal“ w największym wyborze, najdoskonalsze — najsolidniejsze Sattler, Kraków, Stradom 18. 2160k

DO SPRZEDANIA sekretarzyk mahonowy, odnowiony, ul. Wrzesińska 11. m. 6. 3139g

MEBLE LAKIEROWANE: PIERWSZORZĘDNE! NAJ-TANIEJ! Schor, Bracka 6. 4636k

PYJAMY, koszule sportowe na wyjazd, najnowsze wzory — ceny niższe. Wytwórnia Affenkraut, Stradom 15. 3157g

WIECZNE PIORA! Największy wybór, najlepsza jakość, ceny fabryczne. Ignacy Gross i Ska, Kraków, Starowiślna 1. telef. 121-90. 2537k

ZNANE ZE SWEJ SOLIDNOŚCI NAJSTARSZE BIURO POŚREDNICTWA RUBINA Kraków, Wielepole 26, telefon 171-78 sprzedaż: **KAMIENICA** nowa, czteropiętrowa, pełny komfort, centrum **HANDLOWE** dochód 14.442. — cena 115.000. — gotówka 85.000. — **KAMIENICA** nowa trzechpiętrowa superkomfortowa. (ul. WIELOPOLE) dochód 6.480. — cena 72.000. — gotówka 60.000. — dług BGK. **KAMIENICA** 19 ubikacyj, przeszklony ogród, 7 okien frontu, dochód 2.600. — cena 24.000. — gotówka 20.000. — oraz wielki wybór korzystnych realności we wszelkich cenach. Biuro czynne cały dzień. Prowizja minimalna. 4641k

RYNEK Główny 12. I. p. 3 pokoje frontowe, przedpokój, obszerny magazyn do wynajęcia. Zgłoszenia: Rynek Główny 33. m. 11. Telefon 127-73. 4640k

NA MAGAZYN, — LEKKI PRZEMYSŁ LUB STOWARZYSZENIE obszerny lokal spn. do wynajęcia. Dajwór 14. Dozorca wskaże. 3128g

PRZECZYSZCZAJĄCA woda gorzka oryginalna węgierska IGMANDI do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach. 1792k

450 GATUNKÓW świeżych ziół leczniczych oraz wody i sole mineralne stale na składzie w Drogerii „Nowoczesnej“ Lehrfelda, Grodzka 35. 3118g

KAMIENICA nowa, trzechpiętrowa, 45 UBİKACYJ. — superkomfortowa, ŚRÓDMIEŚCIE Krakowa, dochód 20.000. — cena 200.000. — gotówka 160.000. — **KAMIENICA** nowa, trzechpiętrowa, pełnokomfortowa, blisko PKO., dochód 8.500. — cena 105.000. — GOTÓWKA 80.000. — dług BGK. **KAMIENICA** nowa, dwupiętrowa, pełnokomfortowa, 19 UBİKACYJ, dochód 6.500. — cena 72.000. — GOTÓWKA 48.000. — KORZYSTNY dług BGK, sprzedaż POSNER-BALKEN, Kraków, Sebastiana 7. Telefon 143-63. Biuro czynne cały dzień. 4650k

KAMIENICA nowa, dwupiętrowa, pełnokomfortowa, 19 UBİKACYJ, dochód 6.500. — cena 72.000. — GOTÓWKA 48.000. — KORZYSTNY dług BGK, sprzedaż POSNER-BALKEN, Kraków, Sebastiana 7. Telefon 143-63. Biuro czynne cały dzień. 4650k

KAMIENICA nowa, dwupiętrowa, pełnokomfortowa, 19 UBİKACYJ, dochód 6.500. — cena 72.000. — GOTÓWKA 48.000. — KORZYSTNY dług BGK, sprzedaż POSNER-BALKEN, Kraków, Sebastiana 7. Telefon 143-63. Biuro czynne cały dzień. 4650k

KAMIENICA nowa, dwupiętrowa, pełnokomfortowa, 19 UBİKACYJ, dochód 6.500. — cena 72.000. — GOTÓWKA 48.000. — KORZYSTNY dług BGK, sprzedaż POSNER-BALKEN, Kraków, Sebastiana 7. Telefon 143-63. Biuro czynne cały dzień. 4650k

Lokale

2 POKOJE z kuchnią frontową, parter wynajmę na mieszkanie lub przemysł. Wiadomość: Sebastiana 18 mieszkania 6. 3133g

RYNEK Główny 12. I. p. 3 pokoje frontowe, przedpokój, obszerny magazyn do wynajęcia. Zgłoszenia: Rynek Główny 33. m. 11. Telefon 127-73. 4640k

NA MAGAZYN, — LEKKI PRZEMYSŁ LUB STOWARZYSZENIE obszerny lokal spn. do wynajęcia. Dajwór 14. Dozorca wskaże. 3128g

Różne

NADRABIANIE pończoch. Naprawa gumowych pończoch. Kraków, Karmelicka 8. Prządka. 3129g

PERŁA. 3.50 Ubrania, kołnierz 10 gr. Wrzesińska 1 - Wolnica 8. 3024k

HARCERSKIE mundury — czapki, pasy, herby, najtaniej: CENSOR, Kraków, — Szewska 18. 4156k

NAJPIĘKNIEJSZE modele poleca Salon Mód „Helena“ Baustein-Heit Tomasz 26. 4422k

PODNOSZENIE OCZEK — MASZYNOWO „KAROLA“ GRDZKA 10. 4625k

OBIADY bardzo smaczne po przystępnej cenie wydaje Długa 6/8. 4637k

LEKARSKIE GABINETY lakierowane. — Specjalny Skład: Kraków, Bracka 6. 4635k

OWŁOSIENIE zbyteczne usuwa „RAZOL“, dla Pań perfumowany. — BELLOT usuwa owłosienie z cebulką. Schönwald, Kraków, Dietlovska 51. Próbkę bezpłatnie. Gwarantujemy za skutek. 2910g

PROSPERUJĄCA kancelaria adwokacka, w mieście powiatowym pod Krakowem zaraz do odstąpienia. Zgłoszenia: Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 21. I. p. 4663k

ANTENY radiowe, zbiorowe wedle przepisów Zarządu Miejskiego wykonuje najtaniej koncesjonowane przedsiębiorstwo elektrotechniczne „Lux“ Teodor Dembitzer, Kraków, Poselska 13. Telefon 133-35. 4652k

HISZPAŃSKIEGO języka Początki, gramatyka i konwersacja. — Zgłoszenia: ZAMOJSKIEGO 22, m. 4. 4656k

ZALUŻE SKLEPOWE

Wszelkich rodzajów **MEBLE METALOWE**

poleca **„FABROL“** Lwów, ul. B. Goldmana 3 tel: 206-29

Ceny konkurencyjne Cenniki na żądanie

WAŻNE dla PT. inżynierów i mistrzów budowlanych. Większy transport lekkich londynek do fasad oraz deski na rusztowania nadeszły do składu drzewa „Tatry“ ul. 29 Listopada 12. tel. 136-35. 4647k

ZAMIENIAM noszoną garderobę męską na materiały bielskie i angielskie. Kraków, Landau, Filipa 11. m. 4. Tel. 140-33.

FARBA OLEJNA szarostalowa, przepiśowa, do malowania parkanów, ogrodzeń: FARBOBLASK, Kraków, Kalwaryjska 29. Tel. 4653k

Nauka i wychowanie

STENOGRAFII NOWOCZESNEJ w 10 lekcjach perfekcyjnie wyucza ZOFIA SCHÖNGU-TÓWNA WW, świętych 8 front I. piętro, tel. 109-97. OPEŁATA MINIMALNA. 4653k

FRANCUSKIEGO języka udziela paryżanka, dla studentów uniwersytetu, Syrokomi 17, m. 2. Informacje do 12-ej. 3095g

WPISY na jednoroczne, koedukacyjne **KURSY HANDELWYFEINBERGA**, Starowiślna 28. przyjmuje się codziennie. Ukończenie kursów Feinberga daje uczestnikom całokształt praktycznej wiedzy handlowej, potrzebnej w każdej dziedzinie pracy biurowej. 4655k

W CZTERDZIESTU lekcjach wyuczam angielskiego, francuskiego, niemieckiego. Fotohallo, Florjańska 21. 3121g

WYKORZYSTAJ WAKACJE do poprawienia swego pisma na piękno i biegłość. Kursy WAKACYJNE Feinberga, Starowiślna 28 dopomogą Ci do uzyskania ładnego charakteru pisma. Przystap zaraz, szkoda straty każdego dnia. 4656k

CENY w złotych: I strona 1.25. — Tekst 1. — Nadesłane 0.75. — Za tekstem 0.25. — Drobne od słowa 0.10 gr. Dla poszukujących pracy 0.05 gr. Gratulacje i kondolencje do 4 wierszy zł. 5. — Ogłoszenia ślubne i zaręczynowe zł. 10. — Podziękowania lekarskie do 25 mm. zł. 10. — Nekrologi (klepsydry) do 60 mm. w I łamie zł. 20. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%, za druk kolorowy 50%.

„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświ